

Mall för förvaltningsstadga

Godkänd vid kyrkostyrelsens plenum 23.8.2023

Förvaltningsstadga för X församling/kyrkliga samfällighet

Kyrkofullmäktige / Gemensamma kyrkofullmäktige / För-samlingsrådet har med stöd av 3 kap. 7 § i kyrkolagen (652/2023) antagit följande förvaltningsstadga för för-samlingen / den kyrkliga samfälligheten den x.x.2023.

Inledning

Enligt 3 kap. 7 § i kyrkolagen, som trädde i kraft den 1 juli 2023 (652/2023), beslutar kyrkofullmäktige om överföring av beslutanderätt i en förvaltningsstadga eller instruktion. Kyrkofullmäktige ska också anta en förvaltningsstadga för församlingen. Förvaltningsstadgan ska innehålla behövliga bestämmelser om

- 1) ordnandet av församlingens förvaltning och om församlingens organ,
- 2) överföring av beslutanderätt till organ och ledande tjänsteinnehavare,
- 3) sätten att fatta beslut i organ och om förvaltningsförfarandet,
- 4) organens sammanträdesförfaranden.

I en kyrklig samfällighet ska på motsvarande sätt gemensamma kyrkofullmäktige anta en förvaltningsstadga för samfälligheten och församlingsrådet för de församlingar som hör till samfälligheten (KL 3:16 och 3:18). Förvaltningsstadgan ersätter följande styrdokument enligt den tidigare kyrkolagen: arbetsordning för kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige, reglemente för kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet eller församlingsrådet, instruktioner för direktioner samt reglementen för kapellförsamlingar. Enligt kyrkolagens övergångsbestämmelser ska den nya förvaltningsstadgan tas i bruk senast den 1 januari 2024. Fram till dess kan man tillämpa ovan nämnda bestämmelser som antagits eller som fastställts av domkapitlet under den tidigare lagen. Den nya förvaltningsstadgan behöver inte underställas domkapitlet för fastställelse, utan församlingen eller den kyrkliga samfälligheten kan själv besluta om den.

Avsikten är att denna mall ska vara till hjälp vid beredningen av förvaltningsstadgan. Den kan inte som sådan användas som förvaltningsstadga. Mallen är uppbyggd för att kunna användas som hjälp vid beredningen av förvaltningsstadgan för en församling, en kyrklig samfällighet och en församling som hör till en sådan. Mallen följer till strukturen 3 kap. 7 § 2 mom. i kyrkolagen. I mallens första kapitel konstateras syftet med förvaltningsstadgan och lyfts fram de övriga interna föreskrifter inom förvaltningen om vilka det föreskrivs i kyrkolagen eller kyrkoordningen, och som således är obligatoriska. I det andra kapitlet definieras församlingens eller den kyrkliga samfällighetens förvaltningsorganisation, alltså de organ som utövar beslutanderätt på lokal nivå, och föreskrivs om organens sammansättning. I det tredje kapitlet finns bestämmelser om de olika organens beslutanderätt. I fjärde och femte kapitlet finns bestämmelser om sätten att fatta beslut och om organens sammanträdesförfaranden. Dessutom innehåller de närmare bestämmelser om förvaltningsförfarandet utöver vad som föreskrivs i kyrkolagen och kyrkoordningen.

Eftersom mallen baserar sig på 3 kap. 7 § 2 mom. i kyrkolagen innehåller den exempelvis inga bestämmelser om skötseln av ekonomin. Enligt 6 kap. 4 § 1 mom. i kyrkolagen anges det närmare hur ekonomiförvaltningen ska ordnas i en ekonomistadga som antas av kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige. Mallen innehåller heller inga bestämmelser om personalorganisationen, eftersom dessa kan ingå i instruktionen för tjänsteinnehavare. Det finns dock inget hinder för att behövliga bestämmelser om personalorganisationen tas med i förvaltningsstadgan. Man måste då bara försäkra sig om att de tilltänkta bestämmelserna inte överlappar eller strider mot regleringen på högre nivå.

I mallen upprepas inte kyrkolagens och kyrkoordningens paragrafer. Syftet med och grunden för bestämmelsen förklaras under varje paragraf under rubriken **Motivering**. I förvaltningsstadgan ska inte tas in normer som överlappar eller strider mot författningar på högre nivå. Vid den första hänvisningen till en annan författning ska i anslutning till hänvisningen också anges författningsnumret.

Mallen är avsedd att anpassas till församlingens eller den kyrkliga samfällighetens bruk enligt följande:

- De så kallade obligatoriska bestämmelsernas rubriker och/eller moment är skrivna med svart text. Eventuella öppna punkter ska fyllas i. I övrigt rekommenderas att dessa bestämmelser tas in i förvaltningsstadgan så som de står, utan modifikationer.
- **De frivilliga bestämmelsernas rubriker och de frivilliga momenten i paragraferna har angetts med blå text.** Dessa bestämmelser kan tas in i förvaltningsstadgan helt eller delvis och även anpassas. De kan också utelämnas ut förvaltningsstadgan, varvid förvaltningsstadgans paragrafnumrering eventuellt måste ändras. Som frivilliga bestämmelser har även angetts till exempel de bestämmelser som gäller förvaltningen av delområden i en församling, eftersom dessa berör endast församlingar som tillämpar delområdesförvaltning. Om församlingen dock har till exempel en delområdesförvaltning, finns det skäl att inkludera bestämmelserna enligt 8, 9 och 16 § i mallen. Dessutom ska bland annat bestämmelsen enligt § 8 i mallen kopieras för varje helhet inom områdesförvaltningen.
- **De bestämmelser som är alternativa eller som innehåller alternativa moment eller punkter har angetts med röd text.** I rubrikerna och momenten har alternativen dessutom åtskilts med ett snedstreck och med ordet ELLER mellan momenten. Det rekommenderas att dessa bestämmelser tas in i förvaltningsstadgan, men att församlingen eller den kyrkliga samfälligheten väljer det lämpliga alternativet och stryker det alternativ som är onödigt. Om det valda alternativet innehåller öppna punkter ska dessa fyllas i.

Exempelvis i en församling som hör till en kyrklig samfällighet, och där beslutsrätt endast utövas av församlingsrådet och kyrkoherden, är mallens 3, 7, 11 och 17 § de normer som lämpar sig i fråga om 2 och 3 kapitlet.

När alla behövliga bestämmelser om förvaltningsorganisation, beslutanderätt samt sammanträdes- och förvaltningsförfaranden har tagits in i förvaltningsstadgan ska paragraferna i förvaltningsstadgan numreras i löpande ordning. Avsikten är dessutom att paragrafernas motiveringar, inledningen till valbestämmelserna samt detta inledande avsnitt ska avlägsnas från den slutliga förvaltningsstadgan.

Innehåll

Inledning	2
1 kap. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER	9
1 § Tillämpning av förvaltningsstadgan	9
2 kap. FÖRSAMLINGENS/DEN KYRKLIGA SAMFÄLLIGHETENS FÖRVALTNINGSORGANISATION	11
2 § Kyrkofullmäktige/Gemensamma kyrkofullmäktige.....	11
3 § Församlingsrådet	11
4 § Kyrkorådet/Gemensamma kyrkorådet	13
Direktioner som lyder under kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet/församlingsrådet samt påverkansorgan	16
5 § Utvärderingsdirektion.....	16
6 § Direktionen för X [arbetsområde]	17
7 § Påverkansgrupp för unga.....	19
Församlingens delområdesförvaltning	21
8 § N kapellförsamling/församlingsdistrikt/områdesförsamling/kyrkodistrikt (osv.)	21
9 § Direktionen för N kapellförsamling/församlingsdistrikt/områdesförsamling/ kyrkodistrikt (osv.).....	22
3 kap. ORGANENS UPPGIFTER OCH FÖRDELNINGEN AV BESLUTANDERÄTT.....	25
10 § Kyrkofullmäktiges/Gemensamma kyrkofullmäktiges uppgifter.....	25
11 § Församlingsrådets [och dess sektioners/sektioners] uppgifter och beslutanderätt	25
12 § Kyrkorådets/Gemensamma kyrkorådets [och dess sektioners/sektioners] uppgifter och beslutanderätt.....	27
13 § Överföring av ett ärende till kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet/ församlingsrådet för behandling	30
14 § Utvärderingsdirektionens uppgifter.....	31
15 § Direktionen för X [arbetsområde] uppgifter och beslutanderätt.....	33
16 § Direktionen för N kapellförsamling/församlingsdistrikt/områdesförsamling/ kyrkodistrikt (osv.) uppgifter och beslutanderätt	34
Ledande tjänsteinnehavares och förtroendevaldas beslutanderätt.....	36

17 § Kyrkoherdens beslutanderätt.....	36
18 § Beslutanderätt för tjänsteinnehavare som ansvarar för ekonomin/ledande tjänsteinnehavare	37
19 § Beslutanderätt för kyrkorådets/gemensamma kyrkorådets vice ordförande ...	39
4 kap. SAMMANTRÄDESFÖRFARANDE.....	40
Sammanträdessätt och kallelse till sammanträde	40
20 § Organens ordinarie sammanträde och elektroniska sammanträde	40
21 § Elektroniskt beslutsförfarande	42
22 § Organens sammanträde och sekreterare.....	43
23 § Kallelse till sammanträde	45
24 § Föredragningslista.....	47
25 § Fortsatt sammanträde	48
26 § Kallande av ersättare	48
Närvaro- och yttranderätt i organen	50
27 § Närvaro- och yttranderätt vid kyrkofullmäktiges/gemensamma kyrkofullmäktiges sammanträde	50
28 § Närvaro- och yttranderätt vid församlingsrådets/kyrkorådets/gemensamma kyrkorådets sammanträde.....	51
29 § Närvaro- och yttranderätt vid direktions/direktionernas sammanträde	52
Behandling av ärenden	53
30 § System för ärendehantering och omröstning	53
31 § Sammanträdet laglighet och beslutförhet	53
32 § Ärendenas behandlingsordning	54
33 § Jäv.....	55
34 § Förslag i kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige.....	56
35 § Föredragning	56
36 § Ledning av sammanträden samt anföranden	59
37 § Hörande av sakkunniga	61
38 § Syneförrättning	61
39 § Bordläggning och återremiss för beredning	61
40 § Framläggande av förslag.....	62

41 § Konstaterande av beslut som fattats utan omröstning	62
42 § Omröstning	63
Val som förrättas i ett organ	64
A. Majoritetsval	66
43 § Omröstning i majoritetsval	66
44 § Biträden vid valförrättning	66
45 § Anteckningar på röstsedlarna	67
46 § Tryggande av valhemligheten	67
47 § Ogiltiga röstsedlar.....	68
B. Proportionellt val.....	68
48 § Valnämnd	68
49 § Kandidatuppställning samt granskning och rättelser av kandidatlistor.....	69
50 § Sammanställning av kandidatlistor.....	70
51 § Framläggande av kandidatlistor	70
52 § Röstning och räkning av valresultatet.....	70
53 § Meddelande av valresultat och arkivering av valhandlingar.....	71
Protokoll	72
54 § Upprättande av protokoll	72
55 § Protokolljustering.....	74
56 § Anmälan om att ärendet överförs till kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet/ församlingsrådet för behandling.....	74
5 kap. SÄRSKILDA BESTÄMMELSER.....	76
Särskilda bestämmelser om kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige	76
57 § Sittordning.....	76
58 § Initiativ från fullmäktigeledamöter	76
59 § Frågetimme	77
60 § Aftonskola.....	79
Övriga bestämmelser.....	80
61 § Medlemsinitiativ.....	80
62 § Behandling av initiativ	80

63 § Uppgifter som ska lämnas till initiativtagaren	81
64 § Lämnande av redogörelser för bindningar	81
65 § Undertecknande av handlingar	83
66 § Mottagande av tillkännagivanden och stämningar	84
6 kap. IKRAFTTRÄDANDE OCH ÄNDRINGAR.....	85
67 § Ikraftträdande	85
68 § Ändringar som godkänts av kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige/ församlingsrådet	85

1 kap. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 § Tillämpning av förvaltningsstadgan

Bestämmelserna om ordnandet av församlingens/den kyrkliga samfällighetens förvaltning och verksamhet, överföring av beslutanderätt till organ eller ledande tjänsteinnehavare samt om organens beslutsfattande och sammanträdesförfaranden anges i denna förvaltningsstadga med stöd av kyrkolagen (652/2023) och kyrkoordningen (657/2023).

Interna föreskrifter ingår även i följande författningar:

- 1) Grundstadga för den kyrkliga samfälligheten [gäller endast kyrkliga samfälligheter och de församlingar som hör till dessa],
- 2) Ekonomistadga för församlingen/den kyrkliga samfälligheten,
- 3) Stadgar för gravskötsel-fonden,
- 4) Instruktion för tjänsteinnehavare,
- 5) Språkstadga,
- 6) Reglemente för begravningsverksamheten,
- 7) Instruktion för diakoniarbetet [gäller endast församlingar, såvida arbetsområdet inte har överförts till den kyrkliga samfälligheten],
- 8) Instruktion för missionsarbete [gäller endast församlingar, såvida arbetsområdet inte har överförts till den kyrkliga samfälligheten].

Förvaltningsstadgan har uppgjorts på både finska och svenska.

Motivering:

Enligt 3 kap. 7 § i kyrkolagen ska den förvaltningsstadga som kyrkofullmäktige antar för församlingen innehålla behövliga bestämmelser om ordnandet av församlingens förvaltning och om församlingens organ, överföring av beslutanderätt till organ och ledande tjänsteinnehavare samt närmare bestämmelser om sätten att fatta beslut i organ och om förvaltningsförfarandet. Förvaltningsstadgan enligt kyrkolagen är således till innehållet mindre omfattande än de förvaltningsstadgar som tillämpas i kommunerna (jfr 90 § i kommunallagen 410/2015).

Förvaltningsstadgan är bindande för beslutsfattandet och avvikelser från den innebär ett fel i förfarandet. Om det finns behov av att gå annorlunda till väga i förvaltningsförfarandet, måste man först ändra förvaltningsstadgan. Bestämmelserna i förvaltningsstadgan kompletterar kyrkolagens och kyrkoordningens bestämmelser. Bestämmelserna i förvaltningsstadgan får inte strida mot lagstiftningen. I förvaltningsstadgan ska inte heller intas bestämmelser som är överlappande med lagstiftningen, alltså bestämmelser med

samma innehåll. Om det i förvaltningsstadgan tas in bestämmelser som avviker från bestämmelserna i mallen ska man säkerställa att bestämmelserna inte strider mot eller är överlappande med kyrkolagen, kyrkoordningen eller annan tillämplig lagstiftning.

I **2 mom.** i paragrafen anges de övriga interna föreskrifter inom förvaltningen som följs i församlingens eller den kyrkliga samfällighetens förvaltning och verksamhet. Förteckningen är exemplifierande. Enligt 6 kap. 4 § i kyrkolagen ska närmare bestämmelser om skötseln av församlingens eller den kyrkliga samfällighetens ekonomi finnas i en ekonomistadga som antas av kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige. Ekonomiskötseln styrs även av bestämmelsen om en gravskötselselfond (KL 3:33,2). I den kyrkliga samfällighetens grundstadga ska det anges vilka uppgifter som ska omfattas av den kyrkliga samfällighetens behörighet, och på behövligt sätt hur behörigheten ska fördelas mellan den kyrkliga samfälligheten och de församlingar som hör till den (KL 3:12).

En församling och en kyrklig samfällighet kan även godkänna instruktioner för ordnande av tjänsteinnehavarnas verksamhet samt församlingens och den kyrkliga samfällighetens övriga förvaltning (KO 3:35). I instruktionen för tjänsteinnehavare finns i allmänhet samlat bestämmelserna om församlingens eller den kyrkliga samfällighetens tjänster, placeringen av dessa i olika arbets- och uppgiftsområden samt om tjänsternas behörighetsvillkor. I en tvåspråkig församling och kyrklig samfällighet ska det finnas en språkstadga med bestämmelser om de behörighetsvillkor som gäller tjänsteinnehavarnas språkkunskaper (KO 8:5).

Interna föreskrifter som gäller begravningsverksamheten är bland annat reglementet för begravningsverksamheten, de begravningsplatsvisa begravningsplatsplanerna samt dispositions- och skötselplanerna för begravningsplatserna (KL 3:35 och KO 3:57 och 58). Av dessa innehåller främst reglementet för begravningsverksamheten även normer som styr förvaltningen. Dessutom ska enligt 3 kap. 24 och 25 § i kyrkoordningen närmare föreskrifter om församlingens diakoni och missionsarbete finnas i de instruktioner för diakoni- och missionsarbetet som ska godkännas av kyrkorådet eller församlingsrådet.

Paragrafens **3 mom.** gäller tvåspråkiga församlingar och kyrkliga samfälligheter. Enligt 2 kap. 9 § 2 mom. i kyrkolagen tillämpas på myndigheter i församlingar och kyrkliga samfälligheter det som i språklagen (423/2003) föreskrivs om kommunala myndigheter. Enligt 29 § 3 mom. i språklagen ska förvaltningsstadgan och liknande regler för de tvåspråkiga kommunerna utfärdas på finska och svenska. Dessutom gäller enligt 2 kap. 9 § 4 mom. i kyrkolagen det som i samiska språklagen (1086/2003) föreskrivs om kommunala myndigheter församlingar som helt eller delvis finns inom samernas hembygdsområde. Bestämmelser om användning av samiska i kommunala handlingar finns i 16 § i den lagen.

2 kap. FÖRSAMLINGENS/DEN KYRKLIGA SAMFÄLLIGHETENS FÖRVALTNINGSORGANISATION

2 § Kyrkofullmäktige/Gemensamma kyrkofullmäktige

Kyrkofullmäktige/Gemensamma kyrkofullmäktige har medlemmar. Fullmäktiges ersättare bestäms enligt 9 kap. 47 § i kyrkoordningen.

Motivering:

Församlingens beslutanderätt utövas av kyrkofullmäktige, om inte något annat föreskrivs eller bestäms. Kyrkofullmäktiges mandatperiod är fyra kalenderår (KL 3:5). På motsvarande sätt utövas den kyrkliga samfällighetens beslutanderätt av gemensamma kyrkofullmäktige, som i en förvaltningsstadga kan överföra beslutanderätt till gemensamma kyrkorådet eller någon av dess sektioner eller till en direktion i den kyrkliga samfälligheten samt genom sitt beslut till församlingsrådet, om inte något annat följer av kyrkolegen (KL 3:16,2).

I 3 kap. 26 § i kyrkoordningen finns bestämmelser om antalet medlemmar i kyrkofullmäktige utifrån antalet närvarande medlemmar i församlingen. Till gemensamma kyrkofullmäktige väljs medlemmar utifrån antalet närvarande medlemmar i de församlingar som hör till den kyrkliga samfälligheten enligt 3 kap. 45 § i kyrkoordningen. Gemensamma kyrkofullmäktige kan av särskilda orsaker för en valperiod åt gången besluta att antalet medlemmar är ett udda tal som är mindre än det föreskrivna, dock minst 11. Gemensamma kyrkofullmäktige beslutar senast i juni under valåret om mandatfördelningen i gemensamma kyrkofullmäktige. Av mandaten ges varje församling först två eller, om det finns fler än 20 församlingar, ett mandat. De övriga mandaten fördelas i förhållande till antalet närvarande medlemmar i församlingarna.

Fullmäktiges ersättare bestäms utifrån resultatet i församlingsvalet. Bestämmelser om fullmäktiges ordförande och vice ordförande finns i 3 kap. 27 § i kyrkoordningen, enligt vilken kyrkofullmäktige utser inom sig en ordförande och en vice ordförande vid det första sammanträdet under det första och tredje året av mandatperioden.

3 § Församlingsrådet

Utöver den kyrkoherde som är ordförande har församlingsrådet medlemmar. Församlingsrådets ersättare bestäms enligt 9 kap. 47 § i kyrkoordningen.

Församlingsrådet har följande sektioner:

- 1) [T.ex. ekonomi]sektionen, till vilken hör ordföranden och __ övriga medlemmar. Församlingsrådet väljer sektionens medlemmar vid mandatperiodens första sammanträde och utser en ordförande för den. Sektionen väljer en vice ordförande vid sitt första sammanträde.
- 2)

Motivering:

Varje församling som hör till en kyrklig samfällighet har ett församlingsråd som utövar församlingens beslutanderätt och sköter de av kyrkorådets uppgifter som inte hör till gemensamma kyrkorådet samt övriga uppgifter som det ålagts. Församlingsrådet kan i förvaltningsstadgan överföra beslutanderätt till en direktion som det tillsatt, till en ledande tjänsteinnehavare i församlingen eller till församlingsrådets vice ordförande, eller i en instruktion överföra beslutanderätt till en tjänsteinnehavare i församlingen. Församlingsrådet beslutar om användningen av de medel som anvisats församlingen i den kyrkliga samfällighetens budget och om församlingens egendom. (KL 3:18) Församlingsrådets mandatperiod är fyra kalenderår.

Kyrkoherden är ordförande i församlingsrådet. Övriga medlemmar väljs utifrån antalet närvarande medlemmar i församlingen enligt 3 kap. 48 § i kyrkoordningen. Församlingsrådet utser inom sig en vice ordförande vid det första sammanträdet under det första och tredje året av mandatperioden. Församlingsrådets ersättare bestäms utifrån resultatet i församlingsvalet.

Församlingsråden i församlingar som hör till en kyrklig samfällighet har vanligtvis inte sektioner, men **2 mom.** har likväl tagits in i mallen för den skull att man vill inrätta en sektion inom församlingsrådet. Momentet är frivilligt och redigerbart. Om inga sektioner inrättas slopas det som onödigt.

Församlingsrådet väljer inom sig medlemmarna till församlingsrådets sektioner. På församlingsrådets sektioner tillämpas jämställdhetsbestämmelsen i kyrkolagens 9 kap. 8 §, varvid det till exempel för en sektion på tre medlemmar räcker att båda könen representeras av minst en medlem (se närmare i motiveringen till 4 § i mallen). Inrättandet av en sektion betyder att uppgifter från det odelade församlingsrådet överförs till sektionen. Församlingsrådet är församlingens organ för allmän förvaltning i församlingar som tillhör en kyrklig samfällighet. När man utifrån ordalydelsen i förvaltningsstadgan klargör uppgiftsfördelningen mellan rådet och en sektion, tolkas ordalydelsen för de uppgifter som ålagts sektionen snävt.

4 § Kyrkorådet/Gemensamma kyrkorådet

I kyrkorådet ingår på tjänstens vägnar kyrkoherden som ordförande samt som valda medlemmar en vice ordförande och övriga medlemmar.

ELLER

I gemensamma kyrkorådet ingår en ordförande som utses av domkapitlet samt som valda medlemmar en vice ordförande och övriga medlemmar.

Valet av kyrkoråd/gemensamt kyrkoråd förrättas så att först väljs vice ordföranden tillsammans med sin ersättare och därefter genom ett separat val de övriga medlemmarna och deras personliga ersättare.

Kyrkorådet/Gemensamma kyrkorådet har följande sektioner:

- 1) [T.ex. ekonomi]sektionen, till vilken hör ordföranden och övriga medlemmar. Kyrkorådet/Gemensamma kyrkorådet väljer sektionens medlemmar vid mandatperiodens första sammanträde och utser en ordförande för den. Sektionen väljer en vice ordförande vid sitt första sammanträde.
- 2)

Motivering:

I paragrafens 1 mom. föreskrivs om kyrkorådets/gemensamma kyrkorådets sammansättning. Ordförande för kyrkorådet är kyrkoherden och för gemensamma kyrkorådet en kyrkoherde som domkapitlet utser bland kyrkoherdarna i de församlingar som hör till samfälligheten. Församlingen/den kyrkliga samfälligheten ska fylla i antalet medlemmar i 1 mom. Medlemmarna har personliga ersättare. (KO 3:32 och 3:46)

Vice ordföranden kan vara ordförande för kyrkorådets/gemensamma kyrkorådets hela sammanträde om kyrkoherden har förhinder eller vid behandlingen av ett enskilt ärende om kyrkoherden är jävig. Om det har utsetts en vikarie för kyrkoherden sköter vikarien de uppgifter kyrkorådets ordförande har som en del av den ordinarie kyrkoherdens uppgifter. Vice ordföranden kan även annars vara ordförande för kyrkorådets/gemensamma kyrkorådets sammanträde när kyrkoherden är jävig eller har förhinder. Någon bestämmelse om detta kan inte tas in i förvaltningsstadgan, utan ärendet avgörs särskilt genom ett gemensamt beslut av kyrkoherden/den utsedda kyrkoherden och kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet. Vice ordföranden måste dessutom ge sitt samtycke till att vara ordförande. (KO 3:32,3).

De medlemmar som väljs till kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet ska vara personer som är valbara vid församlingsval (KO 3:32,1 och 46). Om valbarheten föreskrivs i 9 kap. 2 § 1 mom. i kyrkolagen. Enligt detta ska personen vara en för sin kristna övertygelse känd konfirmerad församlingsmedlem som har fyllt 18 år och som inte är omyndig. Valbarheten har begränsats i 9 kap. 3 § i kyrkolagen så att personer som är anställda i församlingen inte är valbara. Om församlingen hör till en kyrklig samfällighet, är den som står i anställningsförhållande till den kyrkliga samfälligheten eller till en församling som hör till samfälligheten inte valbar till förtroendeuppdrag i den kyrkliga samfälligheten eller i en församling som hör till samfälligheten. Valbarhet förutsätter även att personen har samtyckt till förtroendeuppdraget.

I den kyrkliga lagstiftningen är medlemskapet i kyrkorådet inte bundet till medlemskap i kyrkofullmäktige. De personer som väljs till kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet behöver alltså inte vara medlemmar av kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige. Ett mandat som förtroendevald i kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige är heller inget hinder för att väljas in i kyrkorådet och en fullmäktigemedlem som föreslagits till kyrkorådet är enligt rättspraxis inte jävig att delta i beslutsfattandet i kyrkofullmäktige (HFD 1963 II 53: En fullmäktigeordförande som var uppställd i val av förtroendevalda fick ta del i beslutsfattandet). Eftersom kyrkoherden är medlem i kyrkorådet och dess ordförande på tjänstens vägnar tillämpas bestämmelserna om förtroendevalda enligt 9 kap. 1 § i kyrkolagen inte på honom eller henne.

Kyrkorådets och gemensamma kyrkorådets ersättare väljs vid samma val som de ordinarie medlemmarna. Eftersom ersättarna är personliga, ska kandidaterna godkännas före valet och ställas upp vid sidan av de föreslagna ordinarie medlemmarna. Att kandidaterna godkänns innebär att de kandidatpar man kan rösta på är klara, och att den föreslagna ordinarie medlemmen och hans eller hennes ersättare bildar ett kandidatpar. (KL 10:19)

Förfarandet för att välja kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet har två steg så att vice ordföranden tillsammans med sin personliga ersättare väljs först. Valet förrättas som majoritetsval. Kyrkorådets vice ordförande är en medlem av kyrkorådet. Hans eller hennes personliga ersättare är dock inte automatiskt ordförande för kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet om den kyrkoherde som är ordförande och vice ordföranden båda har förhinder eller är jäviga, utan i ett sådant fall utses en tillfällig ordförande för sammanträdet enligt 10 kap. 7 § 2 mom. i kyrkoordningen.

Efter valet av vice ordföranden och hans eller hennes personliga ersättare förrättas valet av övriga medlemmar och deras personliga ersättare. Det förrättas ofta som majoritetsval, men också proportionellt val är möjligt enligt de förutsättningar som anges i 10 kap.

19 § 2 mom. i kyrkolagen. Närmare bestämmelser om majoritetsval och proportionella val finns i mallens fjärde kapitel.

Till kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet ska enligt 9 kap. 8 § i kyrkolagen väljas både kvinnor och män till minst 40 procent vardera. Bestämmelsen gäller både ordinarie medlemmar och ersättare. Medlemmen och hans eller hennes personliga ersättare behöver inte vara av samma kön, men jämställdhetsknoten ska uppfyllas separat för medlemmar och ersättare. Jämställdhetsknoterna ska beaktas i förhandlingarna mellan valmansföreningarna och i kandidatuppställningen. Valet ska förrättas på nytt om resultatet inte motsvarar lagens krav. Om det godkända valresultatet till exempel inte uppfyller könskvoterna i 9 kap. 8 § i kyrkolagen kan besvär anföras över valet.

Minsta antalet kvinnor och män i organ av olika storlek:

Medlemmar:	Kvinnor/män minst:	Medlemmar:	Kvinnor/män minst:
3	1	10	4
4	2	11	5
5	2	12	5
6	3	13	6
7	3	14	6
8	4	15	6
9	4	16	7

Om en medlem eller ersättare i kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet avlider eller förlorar sin valbarhet under mandatperioden, ska för honom eller henne utses en ny förtroendevald för den återstående mandatperioden (KL 9:7,2). Ersättaren träder alltså inte automatiskt i stället för den avlidna medlemmen eller den medlem som förlorat sin valbarhet. Även om ersättaren är personlig, utses ersättare inte på nytt då en ny medlem utses. Endast det lediga förtroendeuppdraget ska tillsättas.

Paragrafens **3 mom.** är frivilligt och ska tas in i förvaltningsstadgan om man vill inrätta en ekonomisektion eller någon annan sektion inom kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet. I paragrafens 1 punkt används ekonomisektionen som exempel. Om inga sektioner inrättas slopas momentet som onödigt. Kyrkorådet väljer medlemmar till sektionen inom sig. Jämställdhetsbestämmelsen tillämpas också på sektioner, varvid det till exempel för en sektion på tre medlemmar räcker att båda könen representeras av minst en medlem.

Inrättandet av en sektion betyder att uppgifter från det odelade kyrkorådet överförs till sektionen. Kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet är församlingens/den kyrkliga samfällighetens organ för allmän förvaltning. När man utifrån ordalydelsen i förvaltningsstadgan klargör uppgiftsfördelningen mellan rådet och en sektion, tolkas ordalydelsen för de uppgifter som ålagts sektionen snävt.

Direktioner som lyder under kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet/församlingsrådet samt påverkansorgan

5 § Utvärderingsdirektion

Församlingen/Den kyrkliga samfälligheten har en utvärderingsdirektion som har till uppgift att utvärdera den interna kontrollen i församlingen/den kyrkliga samfälligheten och dess församlingar, hur ändamålsenlig och effektiv verksamheten och ekonomin är, hur rapporteringen fungerar och om ekonomin är i balans.

Kyrkofullmäktige/Gemensamma kyrkofullmäktige utser för direktionen en ordförande och övriga medlemmar samt ersättare för sin mandatperiod. Ersättarna är personliga/Ersättarnas inbördes ordning bestäms när direktionen utses.

Medlemmarna och ersättarna ska ha god kännedom om församlingarnas verksamhet och ekonomi. Medlemmarna och ersättarna får inte vara medlemmar av kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet eller församlingsråden.

Direktionen utser inom sig en vice ordförande för sin mandatperiod.

Motivering:

En församling eller en kyrklig samfällighet kan om den så önskar tillsätta en utvärderingsdirektion för intern kontroll av ekonomin och förvaltningen. Utvärderingsdirektioner lämpar sig bäst för stora ekonomiska församlingensenheter där både verksamheten och det ekonomiska ansvaret är omfattande. En direktion kan dock vid behov även tillsättas i mindre ekonomiska församlingensenheter.

Direktionen har till uppgift att bedöma hur ändamålsenlig och effektiv församlingens verksamhet och ekonomi är, hur rapporteringen fungerar och om församlingens ekonomi är i balans. Revisorerna har till uppgift att utföra den lagstadgade externa revisionen av bokföringen och bokslutet. Den interna kontrollen hjälper ledningen att se till att organisationens verksamhet är lagenlig. Den har till uppgift att med rimlig säkerhet fastställa att församlingens verksamhet och förvaltning har skötts på ett ändamålsenligt,

kvalitativt och lagenligt sätt. Målet är en flexibel, öppen och framgångsrik verksamhet och förvaltning i församlingarna.

Övervakningen av församlingens ekonomi och förvaltning ordnas så att den externa och interna kontrollen tillsammans med chefernas dagliga tillsyn bildar ett övergripande tillsynssystem. Den externa revisionen ska vara oberoende av den operativa ledningen och ansvaret för den ska ligga hos revisorerna. Den interna kontrollen är ett ledningsverktyg och den ansvariga instansen är kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet.

Eftersom direktions sammansättning och ordförande inte regleras i kyrkolagen eller kyrkoordningen ska bestämmelser om direktions medlemmar, ersättare och ordförande tas in i förvaltningsstadgan. Antalet medlemmar i direktionen anges i **2 mom.** Ersättarna är ofta personliga och till antalet lika många som de ordinarie medlemmarna. Ersättarna i direktionen behöver emellertid inte vara personliga, och behöver då inte heller till antalet vara lika många som de ordinarie medlemmarna. Deras inbördes ordning ska då fastställas vid tillsättandet av direktionen och ersättarna kallas i stället för förhindrade eller jäviga medlemmar enligt den fastställda ordningen. I det föreslagna 2 mom. finns alternativ för direktions med personliga ersättare och direktions där ersättarna inte är personliga. Det alternativ som väljs får stå kvar och det onödiga lämnas bort.

Kyrkofullmäktige kan tillsätta direktionen endast för sin mandatperiod. Kyrkofullmäktige utser även ordföranden för direktionen. De utsedda medlemmarna och ersättarna bör vara bättre insatta än genomsnittet i församlingarnas förvaltning och ekonomi. Väsentligt för utvärderingsdirektionen är att dess medlemmar och ersättare inte får vara medlemmar av kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet eller församlingsråden. På så sätt säkerställs att utvärderingen är objektiv. De förtroendevalda som hör till direktionen ska vara valbara (KL 9:2). Medlemmarna i direktionen utses genom antingen majoritetsval eller proportionellt val (KL 10:19). Om direktionen i sin sammansättning har ersättare och ersättarna är personliga, ska de kandidatpar man kan rösta på (ordinarie medlem och hans eller hennes ersättare) godkännas före valet. Dessutom ska kvinnors och mäns representation i olika organ beaktas (KL 9:8). Se motiveringen till 4 § i mallen.

6 § Direktionen för X [arbetsområde]

Till direktions verksamhetsområde hör

Direktionen består av ordförande och övriga medlemmar. De valda medlemmarna har personliga ersättare.

ELLER

Direktionen består av ordförande och övriga medlemmar. Till direktionen hör dessutom ersättare, vilkas inbördes ordning fastställs vid tillsättandet av direktionen.

Av direktionens medlemmar är medlemmar jämte ersättare representanter för.

.....

..... har rätt att föreslå medlemmar och ersättare till direktionen/utse medlemmar och ersättare till direktionen.

Kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige utser en ordförande/ordförande och viceordförande för direktionen för mandatperioden.

ELLER

Direktionen utser inom sig en ordförande/ordförande och vice ordförande för sin mandatperiod/vid det första sammanträdet under mandatperiodens första och tredje år.

Motivering:

Som organ i en församling eller en kyrklig samfällighet kan finnas direktioner som lyder under kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet eller församlingsrådet, och som kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige eller församlingsrådet tillsätter för sin mandatperiod (KL 3:6 samt KO 3:36 och 3:49). I församlingarna har det blivit allt vanligare att man för beredning av ärenden och för andra behov i stället för eller vid sidan av direktionerna tillsätter bland annat ansvarsgrupper, nämnder eller andra administrativa organ. Till skillnad från direktionerna får dessa organ inte fatta administrativa beslut.

En direktion kan sköta förvaltningen av ett enskilt arbetsområde eller en större administrativ helhet. I paragrafens **1 mom.** anges direktionens arbets- eller verksamhetsområde på en allmän nivå. Direktionens uppgifter och behörighet fastställs på en mer detaljerad nivå först i 3 kap. i förvaltningsstadgan.

Eftersom direktionens sammansättning och ordförande inte regleras i kyrkolagen eller kyrkoordningen, ska bestämmelser om direktionens medlemmar, ersättare och ordförande tas in i förvaltningsstadgan. Antalet medlemmar i direktionen anges i paragrafens **2 mom.** Ersättarna kan vara personliga. Ersättarna behöver emellertid inte vara personliga, och då behöver de inte till antalet vara lika många som de ordinarie medlemmarna. Då ska man besluta om deras inbördes ordning när direktionen tillsätts och ersättare kallas in i stället för en medlem som har förhinder eller är jävig i den ordning som beslutet i fråga anger. I paragrafens 2 mom. finns alternativ för direktioner med personliga ersättare och direktioner där ersättarna inte är personliga. Det alternativ som väljs får stå kvar och det onödiga lämnas bort.

I paragrafens **3 mom.** finns en frivillig punkt som kan anpassas efter behov, ifall församlingen vill fastställa att en viss aktör ska representeras i direktionen. Punkten kompletteras med antalet medlemmar samt namnen på den eller de aktörer som ska vara representerade i direktionen. I paragrafens **4 mom.** finns en frivillig punkt som kan anpassas efter behov, ifall man i förvaltningsstadgan vill reglera vem som har rätt att föreslå eller utse medlemmar och ersättare till direktionen. Momentet innehåller två alternativ för detta. Punkten kan vara nödvändig exempelvis om direktionen sköter uppgifter i anslutning till ett samarbetsavtal. Om det är fråga om en direktion som har tillsatts för att sköta en uppgift enligt ett samarbetsavtal, ska bestämmelserna i 3 kap. 20 § i kyrkolagen och 3 kap. 51 § i kyrkoordningen om bland annat platsfördelningen beaktas. Om punkten är onödig stryks den.

När direktionen utses kan fullmäktige eller församlingrådet kan även samtidigt utse en ordförande för direktionen. Om fullmäktige inte utser en ordförande väljer direktionen inom sig en ordförande och en vice ordförande. Presidiet kan utses för hela mandatperioden eller för till exempel två år åt gången. I paragrafens **5 mom.** finns en redigerbar bestämmelse om presidiefrågorna. De nödvändiga punkterna väljs och de onödiga stryks.

De förtroendevalda som hör till direktionen ska vara valbara (KL 9:2). Medlemmarna i direktionen utses genom antingen majoritetsval eller proportionellt val (KL 10:19). Om direktionen i sin sammansättning har ersättare och ersättarna är personliga, ska de kandidatpar man kan rösta på (ordinarie medlem och hans eller hennes suppleant) godkännas före valet. Dessutom ska kvinnors och mäns representation i olika organ beaktas (KL 9:8). Se motiveringen till 4 § i mallen.

7 § Påverkansgrupp för unga

Till påverkansgruppen för unga hör medlemmar, som enligt 10 kap. 5 § i kyrkoordningen ska vara konfirmerade, under 29 år och medlemmar av församlingen. Församlingens kyrkoråd/församlingrådet väljer medlemmarna till påverkansgruppen för unga på förslag av /bland de unga som anmält sig till påverkansgruppen för två kalenderår/ett kalenderår i taget.

ELLER

I församlingen/den kyrkliga samfälligheten finns en påverkansgrupp för unga, som är gemensam för p, q och r församlingar. Till påverkansgruppen för unga hör medlemmar från respektive församling. Påverkansgruppens medlemmar, som enligt 10 kap. 5 § i kyrkoordningen ska vara konfirmerade, under 29 år och medlemmar av församlingen,

väljs av kyrkorådet/församlingsrådet i respektive församling för två kalenderår/ett kalenderår i taget.

ELLER

Församlingens påverkansgrupp för unga är gemensam för p, q och r församlingar och är underställd kyrkorådet i p församling. Till påverkansgruppen för unga hör medlemmar från respektive församling. Påverkansgruppens medlemmar, som enligt 10 kap. 5 § i kyrkoordningen ska vara konfirmerade, under 29 år och medlemmar av församlingen, väljs av kyrkorådet i respektive församling för två kalenderår/ett kalenderår i taget.

Om påverkansgruppens uppgifter föreskrivs i 10 kap. 5 § i kyrkoordningen.

Motivering:

Bestämmelsen om en påverkansgrupp för unga är ny i kyrkolagstiftningen. Enligt bestämmelserna i 10 kap. 5 § i kyrkoordningen ska församlingen i syfte att garantera de ungas möjligheter till delaktighet och inflytande inrätta en påverkansgrupp för unga och se till att gruppen har verksamhetsförutsättningar. Påverkansgruppen kan vara gemensam för flera församlingar. Påverkansgruppen har till uppgift att påverka beredningen av ärenden och beslutsfattandet samt att delta i planeringen och genomförandet av församlingens verksamhet. De som väljs till påverkansgruppen ska vara konfirmerade, under 29 år och medlemmar av församlingen. En påverkansgrupp för unga kan även utses inom kyrkliga samfälligheter.

Påverkansgruppen kan också inrättas i samarbete mellan flera församlingar. Det är således till exempel inom kyrkliga samfälligheter möjligt att inrätta en påverkansgrupp för unga, som har till uppgift att garantera de ungas möjligheter till delaktighet och inflytande såväl på samfällighetsnivå som i de församlingar som hör till samfälligheten.

I mallen har man gått in för en lösning där beslutanderätten beträffande inrättandet av en påverkansgrupp för unga har delegerats till kyrkorådet. Om beslutsrätten inte delegeras på det sätt som föreslås ska valet förrättas av kyrkofullmäktige. Mallens 1 mom. har dessutom formulerats så att det är möjligt att utse medlemmarna på ett sätt som är ändamålsenligt för församlingen, till exempel så att förslagen till medlemmar som ska väljas tas fram under gemensamma evenemang för unga eller genom anmälan. I motiveringen till bestämmelsen har man ansett att medlemmarna även kan bjudas in (Kyrkostyrelsens framställning 11/2020 till kyrkomötet, s. 77). Eftersom inga bestämmelser om påverkansgruppens sammansättning, mandatperiod och inrättande finns i kyrkoordningen, är det bra att ange dessa i förvaltningsstadgan.

När medlemmar väljs till ett påverkansgruppen bör dessutom bestämmelserna i 9 kap. 8 § i kyrkolagen om kvinnors och mäns representation i olika organ beaktas. Se motiveringen till 4 § i mallen.

Församlingens delområdesförvaltning

8 § N kapellförsamling/församlingsdistrikt/områdesförsamling/kyrkodistrikt (osv.)

I församlingen finns,
....., vars område utgörs
av.....

Som kyrka för [delområdets namn] fungerar
kyrka.

Församlingen har en tjänst som kaplan/församlingspastor i [delområdets namn], till vars uppgifter hör att leda verksamheten inom området/som ansvarar för verksamheten inom området.

Motivering:

Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet kan ordna förvaltningen av ett delområde i församlingen i syfte att trygga fullgörandet av församlingens uppgift samt möjligheterna för medlemmarna att delta och påverka i frågor som gäller det delområde där de bor (KL 3:8). Om den regionala beslutanderätten delegeras till ett för ändamålet instiftat organ leds förvaltningen av en direktion. Bestämmelserna om förvaltningen av ett delområde inom en församling ersätter de tidigare bestämmelserna om kapellförsamlingar och församlingsdistrikt. Regleringen gör det fortsättningsvis möjligt att hålla kvar och grunda nya kapellförsamlingar och församlingsdistrikt. I praktiken har förvaltningen av delområden även ordnats åtminstone under benämningarna områdesförsamling och kyrkodistrikt.

Om det inom församlingen finns en delområdesförvaltning ska namnet på och gränserna för delområdet anges i förvaltningsstadgan (KO 3:36,2). Delområdesförvaltningen kan endast vara områdesbaserad. Den kan inte ordnas till exempel på språkliga grunder. Om det inom församlingens område finns flera förvaltningsområden, ska för varje delområde tas in en egen paragraf i förvaltningsstadgan med bestämmelser om de ovan nämna omständigheterna.

Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet kan själv bestämma vilken benämning som används för förvaltningen av ett delområde inom en församling. I **1 mom.** i bestämmelsen

kan skrivas till exempel "I församlingen finns **kapellförsamlingen Hämeenkoski kapellförsamling**, vars område utgörs av **tidigare Hämeenkoski församlings område sådant som det var när församlingen upphörde 31.12.2006**".

Ett delområde inom en församling kan ofta anvisas en egen kyrka, vilket anges i **2 mom.** Kapellförsamlingar har till exempel bibehållits som egna gudstjänstgemenskaper. Alternativt kan ett delområde använda någon annan kyrka inom den egna församlingen, exempelvis en annan kapellförsamlings kyrka. I momenten som gäller kyrkan kan man skriva till exempel "Som kyrka för Hämeenkoski kapellförsamling fungerar Hämeenkoski kyrka." Om 2 mom. är onödigt stryks det.

Ett delområde inom en församling kan ha en egen präst som kan vara en kaplan eller en församlingspastor (se t.ex. KO 3:37,2). Detta är dock inte obligatoriskt. Vanligen anvisas ändå ett delområde en utnämnd präst, även om denna präst också sköter andra uppgifter. I paragrafens **3 mom.** finns alternativa punkter som gäller kaplanen eller församlingspastorn samt uppgifternas karaktär. I momentet kan skrivas till exempel "Hollola församling har en tjänst som kaplan i Hämeenkoski kapellförsamling, till vars uppgifter hör att leda verksamheten inom området." Direktionsens behörighet att utse den präst som leder verksamheten inom området fastställs i 3 kap. 16 § i mallen, som gäller direktionsens uppgifter och behörighet. Om bestämmelsens 3 mom. är onödigt stryks det.

9 § Direktionen för N kapellförsamling/församlingsdistrikt/områdesförsamling/kyrkodistrikt (osv.)

Direktionen består av ordförande och övriga medlemmar. De valda medlemmarna har personliga ersättare.

ELLER

Direktionen består av ordförande och övriga medlemmar. Till direktionen hör dessutom..... ersättare, vilkas inbördes ordning fastställs vid tillsättandet av direktionen.

Direktionens mandatperiod är fyra kalenderår.

De valda medlemmarna och ersättarna ska bo i inom [delområdets namn] område.

Medlemmarna i direktionen utses på förslag av församlingsmedlemmar. /Församlingsmedlemmar som bor inom området har rätt att föreslå medlemmar och ersättare till direktionen.

Som ordförande för direktionen fungerar på tjänstens vägnar den präst som leder verksamheten i området. Direktionen utser inom sig en vice ordförande för sin mandatperiod/vid det första sammanträdet under mandatperiodens första och tredje år.

ELLER

Kyrkofullmäktige/Församlingsrådet utser en ordförande/ordförande och vice ordförande för direktionen för mandatperioden.

ELLER

Direktionen utser inom sig en ordförande och vice ordförande för sin mandatperiod/vid det första sammanträdet under mandatperiodens första och tredje år.

Motivering:

En direktion som utövar den delegerade beslutanderätten för ett delområde i en församling är inte en självständig juridisk person utan ett organ inom församlingen, med beslutanderätt som fastställts närmare i förvaltningsstadgan. Sammansättningen av och uppgifterna för direktionen för ett delområde inom församlingen ska anges i förvaltningsstadgan (KL 3:36,2). Om det inom församlingen finns flera förvaltningsområden vilkas direktioner väljs utifrån samma bestämmelser, kan paragrafen anpassas så att den gäller sammansättningen av alla direktioner inom delområdesförvaltningen. Bestämmelser om direktionens uppgifter finns i 3 kap. i mallen.

Antalet medlemmar i direktionen anges i **1 mom.** Ersättarna är ofta personliga och till antalet lika många som de ordinarie medlemmarna. Ersättarna i direktionen behöver emellertid inte vara personliga, och behöver då inte heller till antalet vara lika många som de ordinarie medlemmarna. Deras inbördes ordning ska då fastställas vid tillsättandet av direktionen och ersättarna kallas i stället för förhindrade eller jäviga medlemmar enligt den fastställda ordningen. I 1 mom. finns således alternativ för direktioner med personliga ersättare och direktioner där ersättarna inte är personliga.

Huvudprincipen är att ett organ kan tillsätta sig underställda organ endast för sin mandatperiod. Mandatperioden för en direktion inom delområdesförvaltningen är således enligt **2 mom.** fyra kalenderår.

Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet kan besluta att medlemmarna eller en del av medlemmarna i det organ som tillsätts för att sköta ärendena i delområdet utses på förslag av församlingsmedlemmar som bor inom det området och att medlemmarna i organet ska vara bosatta inom området (KL 3:8,2). I **3 mom.** finns därför en bestämmelse om krav på var direktionens medlemmar och ersättare ska vara bosatta. Bestämmelsen är inte obligatorisk. Enligt momentet ska medlemmarna och ersättarna vara bosatta inom det delområde vars förvaltning sköts av den direktion de utses till. Med boende avses att personen har sin varaktiga bostad inom området i fråga. Även i **4 mom.** finns en frivillig bestämmelse som kan anpassa efter behov, ifall man i förvaltningsstadgan vill

reglera rätten för de medlemmar som bor inom församlingens område att föreslå medlemmar till direktionen enligt 3 kap. 8 § 2 mom. i kyrkolagen. Momentet innehåller två alternativ för detta. Enligt det första utses samtliga medlemmar i direktionen på förslag av medlemmar som bor inom församlingens område, och enligt det andra endast en del av medlemmarna.

De förtroendevalda som hör till direktionen ska vara valbara. Valbar till förtroendeuppdrag i församlingen är en för sin kristna övertygelse känd konfirmerad medlem av församlingen som fyllt 18 år och inte är omyndig (KL 9:2,1). Om man i förvaltningsstadgan tar in en bestämmelse om att medlemmarna och ersättarna i direktionen ska vara bosatta inom ett fastställt område, utgör detta också en förutsättning för valbarhet. En tjänsteinnehavare eller arbetstagare som på grundval av sin uppgift hör till en direktion är enligt kyrkolagen inte förtroendevald, och omfattas därför inte av de bestämmelser som gäller förtroendevalda (KL 9:1).

När beslut om direktionens sammansättning fattas ska det beaktas att valet av förtroendevalda förrättas antingen genom majoritetsval eller genom proportionellt val (KL 10:19). Om ersättarna för medlemmarna i en direktion är personliga ska kandidaterna godkännas före valet och uppställas vid sidan av de föreslagna ordinarie medlemmarna. Att kandidaterna godkänns innebär att man vet vilka de kandidatpar som man ska rösta på är. Dessutom ska kvinnors och mäns representation i olika organ beaktas (KL 9:8). Se motiveringen till 4 § i mallen.

Det sista **5 mom.** innehåller tre redigerbara alternativ för direktionens presidium. Onödiga punkter stryks. Den präst som leder verksamheten i området kan på tjänstens vägnar vara ordförande för direktionen. Även kyrkofullmäktige eller församlingsrådet kan när direktionen tillsätts utse en ordförande för mandatperioden. Om kyrkofullmäktige inte utser en ordförande väljer direktionen inom sig en ordförande och en vice ordförande. Ordföranden och vice ordföranden kan utses för hela mandatperioden eller till exempel för två år åt gången.

3 kap. ORGANENS UPPGIFTER OCH FÖRDELNINGEN AV BESLUTANDERÄTT

10 § Kyrkofullmäktiges/Gemensamma kyrkofullmäktiges uppgifter

Med stöd av 3 kap. 5 § i kyrkolagen utövas församlingens beslutanderätt av kyrkofullmäktige, om inte något annat föreskrivs eller bestäms i kyrkolagen, någon annan lag, kyrkoordningen eller denna förvaltningsstadga [eller en av kyrkofullmäktige godkänd instruktion].

ELLER

Med stöd av 3 kap. 16 § 2 mom. i kyrkolagen utövas den kyrkliga samfällighetens beslutanderätt av gemensamma kyrkofullmäktige, om inte något annat föreskrivs eller bestäms i kyrkolagen, kyrkoordningen, den kyrkliga samfällighetens grundstadga eller denna förvaltningsstadga [eller en av gemensamma kyrkofullmäktige godkänd instruktion]. Med stöd av det nämnda momentet kan gemensamma kyrkofullmäktige även genom ett separat beslut överföra beslutanderätt till församlingsrådet i en församling som hör till den kyrkliga samfälligheten.

Motivering:

Församlingens beslutanderätt utövas av kyrkofullmäktige, om inte något annat föreskrivs eller bestäms. Kyrkofullmäktiges mandatperiod är fyra kalenderår (KL 3:5). På motsvarande sätt utövas den kyrkliga samfällighetens högsta beslutanderätt av gemensamma kyrkofullmäktige, som i en förvaltningsstadga kan överföra beslutanderätt till gemensamma kyrkorådet eller någon av dess sektioner eller till en direktion i den kyrkliga samfälligheten samt genom sitt beslut till församlingsrådet, om inget annat följer av kyrkolagen (KL 3:16,2).

När beslutanderätt i en självständig församling eller en kyrklig samfällighet utövas av något annat organ än fullmäktige eller av en tjänsteinnehavare, ska beslutanderätten grunda sig på kyrkolagen, kyrkoordningen eller någon annan lag, såsom lagen om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan (653/2023). Beslutanderätten kan dessutom grunda sig på en av fullmäktige godkänd förvaltningsstadga eller instruktion.

11 § Församlingsrådets [och dess sektioners/sektioners] uppgifter och beslutanderätt

Församlingsrådet sköter de uppgifter som det ålagts i kyrkolagen, andra lagar och kyrkoordningen samt de verkställighets- och förvaltningsuppgifter som inte har bestämts eller

föreskrivits vara någon annan myndighets uppgift eller som på grund av ärendets natur hör till församlingsrådet.

Församlingsrådet beslutar dessutom om de ärenden som det har anförtrotts i den kyrkliga samfällighetens grundstadga eller i vilka gemensamma kyrkofullmäktige särskilt har delegerat sin beslutanderätt till det.

I den kyrkliga samfällighetens grundstadga har följande uppgifter anförtrotts församlingsrådet:

- 1)
- 2)

Gemensamma kyrkofullmäktige har separat delegerat beslutanderätt till församlingsrådet i följande ärenden:

- 1)
- 2)

.....sektionen har till uppgift att:

- 1)
- 2)
- 3)

Motivering:

Församlingsrådets uppgifter beskrivs inte i detalj i paragrafen. Bestämmelser om församlingsrådets uppgifter finns i kyrkolagen och kyrkoordningen. Uppgifterna påverkas även av bestämmelserna i grundstadgan och eventuella beslut av gemensamma kyrkofullmäktige om överföring av beslutanderätt.

Paragrafens **3 och 4 mom.** är frivilliga och redigerbara. I den kyrkliga samfällighetens förvaltningsstadga kan församlingsrådet anförtros uppgifter som kan räknas upp i 3 mom. I 4 mom. kan man dessutom ange beslutanderätt som gemensamma kyrkofullmäktige har överfört till församlingsrådet genom ett separat beslut. Beslutanderätt som i dessa fall har överförts till församlingsrådet baserar sig på bestämmelser i grundstadgan och på gemensamma kyrkofullmäktiges beslut. Uppräkningen av uppgifterna i paragrafens moment har ett informativt syfte, och ska således ge en övergripande bild av församlingsrådets beslutanderätt baserad på olika bestämmelser, föreskrifter och beslut. Om det sker ändringar i de uppgifter enligt grundstadgan eller gemensamma kyrkofullmäktiges beslut som nämns i momenten ska momenten uppdateras även i förvaltningsstadgan. Om bestämmelserna i momenten är onödiga stryks de.

Även paragrafens 5 mom. är frivilligt och används endast om församlingsrådet har sektioner. I momentet föreskrivs om sektionens behörighet och uppgifter. Om inga sektioner finns slopas momentet som onödigt. Det är också möjligt att separera bestämmelserna om sektionernas beslutanderätt till en egen paragraf.

12 § Kyrkorådets/Gemensamma kyrkorådets [och dess sektioners/sektioners] uppgifter och beslutanderätt

Kyrkorådet/Gemensamma kyrkorådet sköter de uppgifter som det ålagts i kyrkolagen, andra lagar, kyrkoordningen och i övrigt, samt de verkställighets- och förvaltningsuppgifter som inte har bestämts eller föreskrivits vara någon annan myndighets uppgift eller som på grund av ärendets natur hör till kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet.

Kyrkorådet/Gemensamma kyrkorådet beslutar dessutom i följande ärenden som annars hör till kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige:

- 1) upphandling, om dess värde inte överstiger euro ELLER ett belopp som fastställts separat av kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige och såvida inte kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige har förbehållit sig rätten till upphandling av en bestämd typ av varor eller tjänster,
- 2) godkännande av byggnadsritningar för andra byggnader än de som avses i 3 kap. 9 § 2 mom. 1 och 2 punkten i kyrkolagen, om kostnads kalkylen inte överstiger euro ELLER ett belopp som fastställts separat av kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige och såvida inte kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige har förbehållit sig rätten att godkänna ritningar för en bestämd byggnad eller typ av byggnad,
- 3) försäljning och donation av lös egendom, om dess värde inte överstiger euro ELLER ett belopp som fastställts separat av kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige,
- 5) försäljning av skog, marks substans och torv,
- 6) samtycke eller uthyrning som gäller fast egendom samt övriga hyres- och bruksavtal,
- 7) upptagning av lån om beloppet inte överskrider euro ELLER ett belopp som fastställts separat av kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige samt om förnyande av lån och förlängning av amorteringstiden,
- 8),
- 9)

[Ekonomi]sektionen har till uppgift att:

- 1)
- 2)
- 3)

Motivering:

Kyrkofullmäktige, eller i en kyrklig samfällighet gemensamma kyrkofullmäktige, har till uppgift att utöva församlingens eller den kyrkliga samfällighetens beslutanderätt, och övriga organ har således beslutanderätt endast i ärenden som föreskrivs eller bestäms separat (KL 3:5 och 16,2). Om kyrkorådets uppgifter föreskrivs i 3 kap. 10 § i kyrkolagen och på gemensamma kyrkorådet tillämpas det som föreskrivs om kyrkorådet (KL 3:19). Om kyrkorådets uppgifter föreskrivs dessutom i 3 kap. 33 § i kyrkoordningen. Församlingen eller den kyrkliga samfälligheten ska själv överväga hur mycket av den beslutanderätt som annars tillkommer fullmäktige som ska överföras på kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet genom bestämmelser i förvaltningsstadgan. Behörighet får inte överföras i sådana ärenden där kyrkolagen, kyrkoordningen eller någon annan lag föreskriver att beslutet ska fattas av kyrkofullmäktige.

Bestämmelsen i paragrafens 1 mom. om uppgifter som "på grund av ärendets natur" hör till kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet omfattar bland annat beslut om vissa personalfrågor. Sådana ärenden är till exempel godkännande av resultaten från verkställighetsförhandlingarna enligt kyrkans huvudavtal, godkännande av lokala tjänste- och arbetskollektivavtal samt justeringen av den högsta ledningens löner.

I paragrafens **2 mom.** finns en förteckning med exempel på behörighet som kan delegeras till kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet. Punkterna i förteckningen kan anpassas och onödiga punkter kan lämnas bort. I fråga om dessa bestämmelser ska kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet när det utövar beslutanderätt beakta den verksamhets- och ekonomiplan som kyrkofullmäktige har godkänt samt budgeten och övriga förvaltningsbeslut som kan ha betydelse när behörighetens gränser tolkas.

Vid fastställandet av den upphandlingsgräns som nämns i **1 punkten** i momentet kan man beakta bland annat de nationella tröskelvärden som anges i 25 § i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016). Upphandlingsgränsen kan fastställas antingen i förvaltningsstadgan eller genom ett separat beslut av kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige. I **2 punkten** i momentet har det beaktats att huvuddelen av de byggbeslut som gäller byggnader som församlingen använder och renoveringsplaner för kyrkliga byggnader förutsätter kvalificerad majoritet i fullmäktige, varvid

beslutanderätt inte kan överföras till kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet. Till dessa beslut kan som en väsentlig del anses höra även godkännandet av byggnadsritningar. De övriga exemplen motsvarar de tidigare mallarna för förvaltningsstadga, dock så att kyrkorådets/gemensamma kyrkorådets behörighet i **6 punkten** har kompletterats med samtycke som gäller fast egendom. Med tanke på den praktiska verksamheten i församlingen kan det vara nödvändigt att kyrkorådet avgör samtycken som gäller fast egendom till exempel för olika fastighets- eller servitutsförrättningar, om vilka det föreskrivs i fastighetsbildningslagen (554/1995). Före en förrättning kan lantmäterimyndigheten be markägaren om samtycke till en åtgärd för att klargöra att intentionen är ostridig. Beslut i ärendet fattas vid förrättningen och det kan under vissa förutsättningar, till exempel på grunder i anslutning till en lagakraftvunnen detaljplan, avgöras även i strid med markägarens vilja. Eftersom det inte handlar om sådan överlåtelse av församlingens fasta egendom som avses i kyrkolagen kan samtycket lämnas av kyrkorådet.

I ärenden som gäller tagande av lån, förnyande av lån och förlängning av amorteringstiden begränsas överföringen av kyrkofullmäktiges beslutanderätt inte längre av kyrkolagen. Det har därför tagits med en exempelbestämmelse om detta i **7 punkten**. Kyrkofullmäktige kan vid behov i ett separat beslut ange gränser för lån som upptas.

Gemensamma kyrkorådet kan även sköta ett flertal uppgifter i anslutning till personalförvaltningen, såsom

- 1) sörja för de uppgifter inom personalförvaltningen som enligt kyrkolagen, kyrkoordningen och grundstadgan har ålagts den kyrkliga samfälligheten, om inte beslutanderätten har överförts till en tjänsteinnehavare eller direktion,
- 2) godkänna stadgar som grundar sig på rekommendationsavtal mellan kyrkans arbetsmarknadsverk och organisationerna,
- 3) anställa tjänsteinnehavare och arbetstagare i den kyrkliga samfälligheten samt säga upp och avsluta anställningar med undantag för direktören i den kyrkliga samfälligheten, som är en tjänst där gemensamma kyrkofullmäktige beslutar om tillsättandet av tjänsten och beviljandet av avsked samt avslutandet av tjänsteförhållandet,
- 4) bevilja tjänsteinnehavare och arbetstagare oavlönad tjänstledighet och oavlönad arbetsledighet, om beslutanderätten inte har överförts till en tjänsteinnehavare eller direktion, osv.

Paragrafens **3 mom.** är frivilligt och används endast om kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet har sektioner. I momentet föreskrivs om sektionens behörighet och uppgifter. Om inga sektioner finns slopas momentet som onödigt. Det är också möjligt att separera bestämmelserna om sektionernas beslutanderätt till en egen paragraf.

13 § Överföring av ett ärende till kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet/församlingsrådet för behandling

Om kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet/församlingsrådet eller dess ordförande vill överföra ett beslut som fattats av dess sektion, direktion, en tjänsteinnehavare eller en förtroendevald till kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet/församlingsrådet för behandling, ska ett yrkande på detta meddelas den part som har avgjort ärendet. Yrkandet ska framställas inom dagar från att beslutet enligt denna förvaltningsstadga har delgetts kyrkorådets/gemensamma kyrkorådets/församlingsrådets ordförande och vice ordförande.

Motivering:

Kyrkofullmäktige kan överföra beslutanderätt som tillkommer kyrkorådet till någon av dess sektioner eller till en direktion, en tjänsteinnehavare eller en förtroendevald, till exempel kyrkorådets vice ordförande, genom att ange detta i förvaltningsstadgan, såvida delegeringen av beslutanderätt inte särskilt har begränsats i kyrkolagen eller kyrkoordningen. Motsvarande rätt har gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet. Beslut som fattats med stöd av delegerad beslutanderätt kan dock på nytt överföras till kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet eller församlingsrådet för avgörande med stöd av 10 kap. 10 § 1 mom. i kyrkolagen. Enligt detta kan kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet och församlingsrådet på det sätt som anges i förvaltningsstadgan överta behandlingen av ett ärende som har beslutats av ett underlydande organ eller av en tjänsteinnehavare eller förtroendevald i församlingen eller den kyrkliga samfälligheten. Samma rätt har ordföranden för kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet och församlingsrådet.

Paragrafen innehåller noggrannare bestämmelser om det överföringsförfarande genom vilket beslut av en sektion, direktion, tjänsteinnehavare och förtroendevald kan överföras till kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet eller församlingsrådet för behandling. När kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet eller församlingsrådet behandlar detta ärende är det inte bundet till det lägre organets, tjänsteinnehavarens eller den förtroendevaldas avgörande. Det tidigare beslutet kan således upphävas, ändras eller sändas tillbaka för ny behandling (KL 10:10,3).

Ärendet ska överföras till ett högre organ för behandling inom den tid som en i 12 kap. 2 § avsedd begäran om omprövning av ett beslut ska framställas, och ärendet kan alltså inte överföras efter att beslutet har vunnit laga kraft (KL 10:10,4). Överföringen av ett ärende förutsätter emellertid inte att besvär ska kunna anföras över beslutet.

Bestämmelser om meddelanden om beslut som kan överföras finns i anslutning till bestämmelserna om protokoll och beslutsförteckningar i fjärde kapitlet i mallen.

14 § Utvärderingsdirektionens uppgifter

Direktionens uppgift är att bedöma

- 1) hur de mål för verksamheten och ekonomin som kyrkofullmäktige har satt har uppnåtts i församlingen/hur de mål för verksamheten och ekonomin som gemensamma kyrkofullmäktige har satt har uppnåtts i den kyrkliga samfälligheten och dess församlingar,
- 2) balansen i församlingens/den kyrkliga samfällighetens ekonomi utifrån den godkända budgeten och verksamhets- och ekonomiplanen samt investerings- och amorteringsplanerna,
- 3) hur ekonomisk balans har uppnåtts under redovisningsperioden samt tillräckligheten i den gällande ekonomiplanen och det gällande åtgärdsprogrammet, om det i församlingens/den kyrkliga samfällighetens balansräkning finns ett underskott som saknar täckning,
- 4) innehållet i verksamhets- och ekonomirapporterna till kyrkorådet och kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkorådet och gemensamma kyrkofullmäktige samt hur rapporteringssystemet fungerar.

Dessutom ska direktionen

- 1) årligen senast upprätta en utvärderingsberättelse utifrån bedömningen till kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige,
- 2) på eget initiativ utreda sådana ärenden i anslutning till sitt verksamhetsområde som den anser behöver utredas,
- 3) ge rekommendationer och lämna åtgärdsförslag,
- 4) vid behov ta initiativ till genomförande av extern specialrevision eller intern revision,
- 5) sköta de övriga uppgifter den tilldelats av kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige.

Direktionen lämnar utvärderingsberättelsen till kyrkorådet som skickar den tillsammans med en eventuell utredning till kyrkofullmäktige.

ELLER

Direktionen lämnar utvärderingsberättelsen till församlingsråden och gemensamma kyrkorådet. Gemensamma kyrkorådet skickar utvärderingsberättelsen tillsammans med den utredning församlingsråden har lämnat och sin egen utredning till gemensamma kyrkofullmäktige.

Motivering:

Enligt paragrafens **1 mom.** ska utvärderingsdirektionen åtminstone

1) utvärdera huruvida församlingens/den kyrkliga samfällighetens och dess församlingars ekonomi- och verksamhetsmål har uppnåtts på ett ändamålsenligt sätt, 2) utvärdera huruvida förutsättningarna för balans i församlingens/den kyrkliga samfällighetens ekonomi uppfylls och 3) utvärdera hur rapporteringen om verksamheten och ekonomin fungerar.

För det första bedömer direktionen således hur väl de mål för verksamheten och ekonomin som ställts upp i budget och verksamhets- och ekonomiplan har beaktats i verksamheten, förvaltningen, begravningsverksamheten, fastighetsverksamheten, finansieringsverksamheten och investeringarna. När kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige beslutar om budgeten och verksamhets- och ekonomiplanen beslutar det samtidigt om de mål som binder verksamheten och ekonomin.

För det andra bedömer direktionen balansen i församlingens ekonomi utifrån den godkända budgeten och verksamhets- och ekonomiplanen samt investerings- och amorteringsplanerna. Förutsättningarna för ekonomisk balans bedöms utifrån huruvida årsbidraget är tillräckligt i relation till kommande investerings- och amorteringskostnader. Dessutom ska likviditeten vara tillräcklig, och den relativa skuldsättningen får inte överskrida församlingens ekonomiska bärkraft. Om församlingens balansräkning uppvisar underskott som saknar täckning ska direktionen bedöma hur ekonomin balanseras under räkenskapsperioden och hur tillräckliga den gällande ekonomiplanen och åtgärdsprogrammet är. Enligt 6 kap. 2 § 3 mom. i kyrkoordningen ska inkomsterna och utgifterna vara i balans under planeringsperioden som är tre år eller av grundad anledning under en längre period, dock högst fem år. När budgeten godkänns ska beslut fattas om åtgärder för att täcka det underskott som balansen visar. Då ska också det överskott eller underskott beaktas, som beräknas uppkomma under det år då budgeten görs upp.

För det tredje bedömer direktionen innehållet i de verksamhets- och ekonomirapporter som lämnas till kyrkorådet och kyrkofullmäktige samt bedömer hur väl rapporteringssystemet fungerar (1 mom. 4 punkten). Utan tillräckligt omfattande och lättlästa rapporter kan målen för verksamheten och ekonomin inte utvärderas. Verksamhetsberättelsen i anslutning till bokslutet är i sig otillräcklig, även om den innehåller en utvärdering av verksamhets- och ekonomimålen. Utöver den behövs andra mer koncisa och aktuella rapporter. Rapporteringen ska ordnas så att den väsentliga informationen är lätt att ta till sig och riktlinjerna tydliga.

Enligt **2 mom. 1 punkten** i paragrafen utarbetar direktionen årligen en utvärderingsberättelse där den presenterar utvärderingsresultatet och lägger fram åtgärdsförslag. Formen för utvärderingsberättelsen är fri. Den ska beakta direktionens uppgifter.

Direktionen kan på basis av sin utvärdering ta ställning och ge åtgärdsförslag till kyrkofullmäktige i syfte att utveckla den framtida verksamheten.

Utöver att direktionen upprättar utvärderingsberättelsen kan man i dess övriga uppgifter inkludera till exempel framtagning av utredningar, rekommendationer och åtgärdsförslag. Punkterna 2–5 i paragrafens 2 mom. är frivilliga och redigerbara. Efter behov kan uppgifterna utökas med andra uppgifter.

Utvärderingsberättelsen enligt 2 mom. 1 punkten i paragrafen ska enligt **3 mom.** lämnas till kyrkorådet, som kan lämna en egen utredning baserad på ställningstagandena i berättelsen. Kyrkorådet lämnar utvärderingsberättelsen till kyrkofullmäktige. I en kyrklig samfällighet lämnas utvärderingsberättelsen utöver till gemensamma kyrkorådet även till församlingsråden, som lämnar sina egna utredningar till gemensamma kyrkorådet. Gemensamma kyrkorådet skickar därefter utvärderingsberättelsen och utredningarna till gemensamma kyrkofullmäktige. Utvärderingsberättelsen lämnas senast i samband med bokslutsbehandlingen, men direktionen kan också redovisa den i något annat sammanhang. Fullmäktige beslutar vilka åtgärder utvärderingsberättelsens ställningstaganden föranleder.

15 § Direktionen för X [arbetsområde] uppgifter och beslutanderätt

Direktionen ska

- 1) besluta om
- 2) sköta
- 3) främja
- 4)

Motivering:

Paragrafen ska anpassas efter församlingens eller den kyrkliga samfällighetens behov. Direktionens uppgifter kan gälla utveckling av det egna arbetsområdet, kommunikation, utbildning och kontakter samt påverkans- och intressentgruppssamarbete med olika slags samarbetspartner.

Förutom olika berednings-, samordnings- och samverkansuppgifter kan även beslutanderätt överföras till direktionen. I en församling/kyrklig samfällighet har andra organ än kyrkofullmäktige beslutanderätt endast i ärenden om vilka det föreskrivs eller bestäms separat. Bestämmelser om överföring av kyrkofullmäktiges beslutanderätt och begränsning av överföringen finns i 3 kap. 6 § i kyrkolagen. Församlingen/den kyrkliga samfälligheten måste själv överväga i vilken mån beslutanderätt genom bestämmelserna i

förvaltningsstadgan ska överföras till en direktion som är underställd kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet/församlingsrådet. Om överföring av beslutanderätt till en direktion inom den kyrkliga samfälligheten och till en direktion som tillsatts av församlingsrådet föreskrivs i 3 kap. 16 och 18 § i kyrkolagen.

Till direktionens uppgifter kan till exempel höra att

- 1) leda och utveckla det egna arbetsområdet/verksamhetsområdet,
- 2) sköta arbetsområdets kontakter till det övriga församlingsarbetet,
- 3) sköta utbildningen inom sitt arbetsområde,
- 4) sköta den information som gäller arbetsområdet,
- 5) upprätthålla kontakten till verksamheten inom arbetsområdet i prostriet, stiftet och i kyrkan som helhet,
- 6) hålla kontakt med, påverka och samarbeta med myndigheter, samfund och organisationer som verkar inom arbetsområdet,
- 7) utarbeta verksamhetsplan och budgetförslag för det kommande året samt verksamhetsberättelse för föregående år till kyrkorådet,
- 8) följa upp budgetutfallet samt verksamhets- och ekonomiplanen,
- 9) lägga fram förslag och initiativ inom sitt arbetsområde.

16 § Direktionen för N kapellförsamling/församlingsdistrikt/områdesförsamling/kyrkodistrikt (osv.) uppgifter och beslutanderätt

[Delområdesförvaltningens namn]

- 1) beslutar om användningen av de medel som anvisats delområdet i församlingens budget,
- 2) beslutar om de verksamhetsintäkter som förvärvats genom delområdets egen verksamhet,
- 3) beslutar om användningen av egendom som donerats eller testamenterats till församlingen för det aktuella delområdets behov eller förvärvats med donationsmedel samt av egendom som kommit i stället för den och avkastningen på egendomen, ELLER
ger utlåtande om användningen av fast egendom som donerats eller testamenterats för det aktuella delområdets behov eller förvärvats med donationsmedel samt av egendom som kommit i stället för den och avkastningen på egendomen,
- 4)

[Delområdesförvaltningens namn] har till uppgift att

- 1) planera och utveckla församlingens andliga arbete inom sitt område,

- 2) årligen före den tidpunkt som kyrkorådet/församlingsrådet fastställt lämna en verksamhets- och ekonomiplan för sitt område till kyrkorådet/församlingsrådet,
- 3) årligen före den tidpunkt som kyrkorådet/församlingsrådet fastställt avge berättelse över sin verksamhet under föregående år och användningen av anslag till kyrkorådet/församlingsrådet,
- 4)

Motivering:

Paragrafen ska anpassas efter församlingens delområdesförvaltnings behov. Om det inom församlingen finns flera delområdesförvaltningar vilkas uppgifter och beslutanderätt sammanfaller, kan bestämmelserna om dessa tas in i samma paragraf till exempel under benämningen "Områdesförsamlingarnas direktions beslutanderätt och uppgifter". Om delområdesförvaltningarnas uppgifter och beslutanderätt avviker från varandra, ska dock en egen paragraf för varje direktion tas in i förvaltningsstadgan.

I paragrafens **1 mom.** förskrivs om de ärenden som den direktion som har tillsatts för delområdet kan besluta om. I momentet finns en exempelförteckning över ärenden där beslutanderätten i allmänhet har delegerats till delområdesförvaltningen. Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet kan delegera beslutanderätt till direktionen för ett delområde inom församlingen i enlighet med 3 kap. 6 och 18 § i kyrkolagen. Direktionen har endast beslutanderätt i ärenden om vilka det föreskrivs eller besluts separat. Om begränsningarna i överföringen av behörighet föreskrivs i 3 kap. 6 § i kyrkolagen. De lokala omständigheterna och behoven avgör vilken roll och behörighet det är ändamålsenligt att tilldela direktionen.

I paragrafens **2 mom.** föreskrivs om de ärenden i vilka direktionen för ett delområde snarare har en beredande roll och inte fattar självständiga beslut i sak. Även i 2 mom. finns en exempelförteckning över de vanligaste uppgifter som hör till direktionen för ett delområde. Det är också möjligt att sammanslå de aktuella momenten.

Till direktionens uppgifter kan dessutom till exempel höra att

- 1) samordna områdets verksamhet, följa och främja dess andliga liv samt lägga fram förslag och initiativ angående detta,
- 2) övervaka och följa skötseln av områdets ekonomiska angelägenheter och lägga fram förslag och initiativ angående detta,
- 3) fastställa dispositionsplanen för de anslag som beviljas området i församlingens budget och besluta om användningen av anslagen,
- 4) vid behov delta i beredningen av valet av tjänsteinnehavare och arbetstagare i församlingsarbetet inom området och,

5) förvalta området kyrka och församlingens övriga egendom i enlighet med givna anvisningar.

Om ett delområde inom församlingen har en egen präst som leder verksamheten, kan man i paragrafen i enlighet med 8 kap. 24 § 2 mom. i kyrkoordningen fastställa att direktionen för delområdet inom församlingen ska välja den kaplan som leder distriktets verksamhet och ge utlåtande vid val av församlingspastor. Direktionen kan endast välja präst om behörighet till detta har fastställts i förvaltningsstadgan.

Ledande tjänsteinnehavares och förtroendevaldas beslutanderätt

17 § Kyrkoherdens beslutanderätt

Utöver det som förskrivs i 8 kap. 13 § i kyrkoordningen har kyrkoherden till uppgift

1) att fatta beslut som gäller tjänsteinnehavare och arbetstagare i andligt arbete enligt 3 punkten i den paragrafen i följande ärenden:

a) att för högst **sex månader/ett år** anställa en vikarie om den ordinarie tjänsteinnehavaren eller arbetstagaren har beviljats tjänstledighet, med beaktande av att tjänsteförordnandet till en prästtjänst enligt 4 kap. 6 § 1 mom. 4 punkten i kyrkolagen utfärdas av domkapitlet,

b) att inom ramen för beviljade anslag anställa en tjänsteinnehavare eller arbetstagare för viss tid för högst **sex månader/ett år**, med beaktande av att tjänsteförordnandet till en prästtjänst enligt 4 kap. 6 § 1 mom. 4 punkten i kyrkolagen utfärdas av domkapitlet,

c) att fastställa beslut om valet av tjänsteinnehavare eller arbetstagare när beslutet har varit villkorligt, om det läkarintyg eller något annat dokument som satts som villkor och som företetts är utan förbehåll eller om det i straffregisterutdraget inte finns sådana anteckningar som avses i 6 § 2 mom. i straffregisterlagen,

d) att bevilja tjänsteinnehavare eller arbetstagare oavlönad tjänst- eller arbetsledighet för högst en månad, om församlingen har prövningsrätt i ärendet och ledigheten inte medför tilläggskostnader för församlingen,

e) att bevilja tjänsteinnehavare eller arbetstagare semester när det är fråga om sådana semesterdagar som inte är tidsbestämda i semesterordningen,

f) att besluta om hur de lediga dagarna för tjänsteinnehavare eller arbetstagare utan arbetstid ska förläggas, om ärendet inte hör till någon annan myndighet, och fatta även andra beslut i anslutning till hans eller hennes arbete,

g) att upprätta arbetsskiftsförteckningar för tjänsteinnehavare och arbetstagare med arbetstid om upprättandet inte har ålagts någon annan tjänsteinnehavare eller arbetstagare,

h)

2)

3)

Motivering:

I paragrafen föreskrivs om kyrkoherdens beslutsrätt. Förteckningen i mallen är exemplifierande. Kyrkoherden beslutar om personalärenden som gäller tjänsteinnehavare och arbetstagare i andligt arbete. I underpunkt a till punkt 1 i paragrafen finns en redigerbar föreskrift om kyrkoherdens behörighet att anställa en vikarie för en anställd i andligt arbete när tjänsteinnehavaren eller arbetstagaren enligt lagen eller tjänste- eller arbetskollektivavtalet har rätt till tjänst- eller arbetsledighet. I underpunkt b föreskrivs på motsvarande sätt om anställning av en tjänsteinnehavare eller arbetstagare för viss tid. I punkten kan det föreskrivas att rätten att anställa en vikarie eller en tjänsteinnehavare eller arbetstagare för viss tid gäller till exempel en person som anställs för högst sex månader eller mindre än ett år. Enligt 4 kap. 6 § 1 mom. 4 punkten i kyrkolagen utser domkapitlet en person att interimistiskt sköta tjänsten som präst i en församling.

I mallen förslås det att beslut om upphandlingar helt ska koncentreras till den tjänsteinnehavare som ansvarar för ekonomin eller en annan ledande tjänsteinnehavare. Beredningen kan givetvis skötas i samarbete mellan flera tjänsteinnehavare. Upphandlingsförfarandet kräver en avsevärd mängd sakkunskap och kunnande, vilket de som avgör och föredrar ärendet i sista hand ansvarar för. Trots olika modeller för delegering av behörighet har kyrkoherden emellertid helhetsansvaret för att leda församlingens verksamhet.

18 § Beslutanderätt för tjänsteinnehavare som ansvarar för ekonomin/ledande tjänsteinnehavare

Den tjänsteinnehavare som ansvarar för ekonomin

a) fattar de beslut som avses i 17 § 1 punkten ovan rörande andra tjänsteinnehavare och arbetstagare än dem i andligt arbete enligt 8 kap. 13 § 3 punkten i kyrkoordningen,

b) beslutar om en upphandling om dess värde inte överskrider ett av **kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet/församlingsrådet** separat fastställt penningbelopp och såvida inte ärendet ska skötas av någon annan tjänsteinnehavare,

- c) beslutar om försäljning av skog enligt en fastställd skogsbruksplan och budget,
- d) beslutar om placering av församlingens/den kyrkliga samfällighetens medel i enlighet med de principer kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet har fastställt,
- e)

ELLER/SAMT

..... (t.ex. förvaltningsdirektören, fastighetschefen osv.) fattar beslut i följande ärenden, såvida uppgiften inte i denna förvaltningsstadga har ålagts någon annan tjänsteinnehavare:

- a),
- b)

Motivering:

Bestämmelserna om ledande tjänsteinnehavares beslutanderätt ska i stället för i en separat instruktion tas in i förvaltningsstadgan. Med tanke på förvaltningen och behörighetsförhållandena i församlingen eller den kyrkliga samfälligheten är det viktigt att det finns tydliga och bindande bestämmelser om beslutanderätten för ledande tjänsteinnehavare som lyder under kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet, såsom ekonomidirektören, samfällighetsdirektören, förvaltningsdirektören och fastighetsdirektören. I samband med att uppgiftens svårighetsgrad och lön bestäms kan beslutanderätt inte delegeras. Bestämmelser om olika ledande tjänsteinnehavarnas beslutanderätt kan tas in i den här paragrafen som egna moment. Bestämmelserna om tjänsteinnehavarnas beslutanderätt kan anges antingen under olika moment i samma paragraf eller i en separat paragraf för varje ledande tjänsteinnehavares beslutanderätt och uppgifter.

I paragrafens **1 mom.** föreskrivs om beslutanderätten för den tjänsteinnehavare som ansvarar för ekonomin, såsom ekonomichefen eller ekonomidirektören. Förteckningen är exemplifierande. Beslutanderätten för den tjänsteinnehavare som ansvarar för ekonomin i församlingen kan rörande annan än personal i andligt arbete till innehållet vara densamma som kyrkoherdens rörande personal i andligt arbete. Om detta föreskrivs i 1 mom. 1 punkten. Enligt 2 punkten i exempelbestämmelsen har den tjänsteinnehavare som ansvarar för ekonomin befogenheter att upphandla, om inte någon del av dessa befogenheter har anförtrotts någon annan tjänsteinnehavare. Beställningsförfarandet gällande små upphandlingar är verkställande, och ska ordnas på ett ändamålsenligt sätt. Upphandlingsgränsen kan överlåtas till kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet eller

församlingsrådet att besluta om separat för att få nödvändig flexibilitet och för att undvika ett granskningsförfarande i förvaltningsstadgan.

I paragrafens övriga moment kan beslutanderätt delegeras till församlingens/den kyrkliga samfällighetens övriga ledande tjänsteinnehavare. Vid behov kan delegeringen av beslutanderätt till de olika tjänsteinnehavarna separeras i egna paragrafer i förvaltningsstadgan.

I fråga om delegeringen av beslutanderätt måste församlingen eller den kyrkliga samfälligheten förlita sig på sitt eget omdöme med beaktande av bland annat sin tjänsteinnehavarstruktur. Behovet av detaljerad reglering beror på församlingens eller den kyrkliga samfällighetens egna förhållanden och behov.

19 § Beslutanderätt för kyrkorådets/gemensamma kyrkorådets vice ordförande

Kyrkorådets/gemensamma kyrkorådets vice ordförande beslutar om ärenden som gäller:

- a)
- b)

Motivering:

Paragrafen är frivillig om man vill ge kyrkorådets eller gemensamma kyrkorådets vice ordförande beslutanderätt i de ärenden som separat anges i paragrafen. Om paragrafen är onödig stryks den.

4 kap. SAMMANTRÄDESFÖRFARANDE

Sammanträdessätt och kallelse till sammanträde

20 § Organens ordinarie sammanträde och elektroniska sammanträde

Organen behandlar ärenden vid sitt ordinarie sammanträde, där deltagarna är närvarande på platsen för sammanträdet.

Organen kan även hålla sitt sammanträde i en elektronisk miljö, där deltagandet sker med hjälp av en elektronisk förbindelse (elektroniskt sammanträde). Ett elektroniskt sammanträde kan hållas så att alla deltar i sammanträdet genom elektronisk förbindelse, eller så att endast en del av deltagarna deltar i sammanträdet genom elektronisk förbindelse (hybridsammanträde).

Allmänheten ska beredas möjlighet att följa kyrkofullmäktiges/gemensamma kyrkofullmäktiges elektroniska sammanträde över internet samt på en offentlig plats som nämns i kallelsen till sammanträdet.

I kyrkofullmäktiges/gemensamma kyrkofullmäktiges slutna elektroniska sammanträde och i övriga organs elektroniska sammanträde kan man enbart delta från ett sådant ställe där sekretessbelagda uppgifter och de diskussioner som förs vid sammanträdet inte kan ses eller höras av utomstående.

Kyrkorådet/Gemensamma kyrkorådet eller en av det utsedd tjänsteinnehavare ser till att den tekniska utrustning och de dataförbindelser som krävs för sammanträden är uppdaterade och informationssäkra på det sätt lagstiftningen förutsätter.

Motivering:

I princip ska organens sammanträden hållas på sammanträdesplatsen. 10 kap. 12 § i kyrkolagen möjliggör dock även anordnandet av elektroniska sammanträden. Deltagarna vid ett elektroniskt sammanträde, inklusive sekreteraren och ordföranden, kan alla vara närvarande på olika platser. I övrigt följer man vid ett elektroniskt sammanträde samma beslutsförfarande som vid ett ordinarie sammanträde. Sammanträdet hålls som elektroniskt sammanträde även i de fall när bara en av deltagarna är närvarande på en annan plats än de övriga deltagarna.

Enligt 10 kap. 13 § i kyrkolagen ska de närvarande vid ett elektroniskt sammanträde stå i bild- och ljudförbindelse med varandra på lika villkor. Bestämmelsen förutsätter att arrangemangen och systemen för sammanträdet möjliggör normal interaktion. De medlemmar som deltar i sammanträdet ska kunna diskutera med varandra om de ärenden

som är föremål för beslutsfattandet med hjälp av ett IT-system eller en videokonferensförbindelse. Bildförbindelse på lika villkor innebär att en person som deltar i sammanträdet elektroniskt ska vara synlig för de andra deltagarna på så sätt att man kan få ögonkontakt med honom eller henne och att man kan urskilja personens gester, såsom en handuppräckning. Omgivningen kring den som deltar i ett elektroniskt sammanträde behöver inte synas för de övriga sammanträdesdeltagarna. Sammanträden över telefon eller något annat sammanträde som bara inkluderar ljudförbindelse är enligt bestämmelsen inte möjliga på grund av att bildförbindelse saknas.

Kyrkofullmäktiges och gemensamma kyrkofullmäktiges sammanträden är offentliga. Allmänheten ska således enligt **3 mom.** ha rätt att följa ett offentligt elektroniskt sammanträde i en sammanträdeslokal som nämns i kallelsen till sammanträdet samt elektroniskt över internet.

Kyrkofullmäktiges sammanträden är dock inte offentlig till de delar sekretessbelagda ärenden eller handlingar behandlas. I fråga om sekretess tillämpas offentlighetslagen på det sätt som föreskrivs i 10 kap. 4 § i kyrkolagen. I 24 § i offentlighetslagen finns de vanligaste sekretessgrunderna för handlingar. Kyrkofullmäktige kan dessutom med enkel majoritet besluta att ett ärende ska behandlas bakom slutna dörrar om ett vägande skäl föreligger. Detta vägande skäl ska vara jämförbart med en handlingss sekretessgrund, varför en snabbare behandling eller icke-önskvärd publicitet för ärendet inte utgör vägande skäl. De handlingar som lagts fram och upprättats vid ett slutet sammanträde är i regel offentliga. Sekretessbehovet måste i fråga om dessa bedömas från fall till fall i enlighet med sekretessbestämmelserna. På behandlingen av personuppgifter tillämpas utöver offentlighetslagen EU:s allmänna dataskyddsförordning och dataskyddslagen (1050/2018). Enligt 10 kap. 4 § 1 mom. i kyrkolagen gäller sekretessen också själavård eller diakoniarbete för enskilda.

Andra organs sammanträden är inte offentliga. Enligt 10 kap. 16 § 2 mom. i kyrkolagen kan ett sammanträde, om organet så beslutar, vara offentligt till de delar inga ärenden eller handlingar som är sekretessbelagda enligt lag behandlas. Om organet beslutar att hålla sammanträdet offentligt ska det enligt 10 kap. 16 § 3 mom. i kyrkolagen säkerställa att allmänheten har möjlighet att följa sammanträdet även om det hålls som elektroniskt sammanträde. Då måste sammanträdet kunna följas elektroniskt via internet.

Ett elektroniskt sammanträde förutsätter att ett lämpligt datasystem eller någon annan IT-teknisk lösning används samt att informationssäkerhetsaspekterna beaktas. Enligt 10 kap. 12 § 2 mom. ska församlingen och den kyrkliga samfälligheten sörja för informationssäkerheten och för att utomstående inte har tillgång till sekretessbelagda uppgifter.

Det övergripande ansvaret för att anvisningar och föreskrifter om informationssäkerhet följs i församlingen ligger hos kyrkorådet. IT-säkerhet och datasekretess ska beaktas redan i det skede när man skaffar ett elektroniskt system för sammanträden och beslutsfattande. Man kan alltså övergå till ett elektroniskt sammanträdesförfarande först i det skede när IT-systemen är tillräckligt säkra. Om det vid ett elektroniskt sammanträde inte finns tillgång till ett elektroniskt röstningssystem som möjliggör distansröstning och om det vid sammanträdet föreslås att valet ska förrättas med slutna sedlar bör ärendet flyttas fram till nästa närvarande sammanträde.

21 § Elektroniskt beslutsförfarande

Kyrkorådet/Gemensamma kyrkorådet/Församlingsrådet/Direktionen för X kan enligt 10 kap. 14 § i kyrkolagen fatta beslut i ärenden i ett elektroniskt beslutsförfarande före organets sammanträde. Beslutsförfarandet kan tillämpas på alla ärenden som omfattas av organets beslutanderätt.

ELLER

Kyrkorådet/Gemensamma kyrkorådet/Församlingsrådet/Direktionen för X kan enligt 10 kap. 14 § i kyrkolagen fatta beslut i ärenden i ett elektroniskt beslutsförfarande före organets sammanträde. Beslutsförfarandet kan tillämpas på följande ärenden som omfattas av organets beslutanderätt:

- 1)
- 2)
- 3)

Motivering:

Med elektroniskt beslutsförfarande avses ett beslutsfattande som är oberoende av tid och plats, men som sker före organets sammanträde. Elektroniskt beslutsförfarande är möjligt endast i andra organ än kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige, vilkas sammanträden är offentliga. I förvaltningsstadgan kan också anges på vilka av de ärenden som omfattas av organets beslutanderätt elektroniskt beslutsförfarande kan tillämpas.

De ärenden som ska behandlas i ett elektroniskt beslutsförfarande ska specificeras i kallelsen till organets sammanträde, och det ska samtidigt nämnas före vilken tidpunkt ärendet kan behandlas i elektroniskt beslutsförfarande. Ett ärende ska behandlas vid ett sammanträde om en medlem kräver detta eller om en medlem har avstått från att uttrycka sin åsikt. (KL 10:14)

Elektroniskt beslutsförfarande används före organets sammanträde. Församlingen avgör själv vilka ärenden som i praktiken omfattas av förfarandet, eftersom inga bestämmelser om detta ingår i kyrkolagen. Ett elektroniskt beslutsförfarande kan omfatta en del av sammanträdet ärenden, och eftersom det inte möjliggör någon diskussion före beslutsfattandet lämpar det sig bäst för behandling av rutinärenden.

Ett elektroniskt beslutsfattande förutsätter att lämpliga informationssystem eller andra datatekniska lösningar används, men det förutsätter inte att organets medlemmar står i bild- och ljudförbindelse med varandra. I förfarandet sker behandlingen av ärendet och uttryckandet av åsikter exempelvis i ett slutet elektroniskt system för beslutsfattande. Det ska finnas så enkla svarsalternativ som möjligt för att uttrycka sin åsikt, såsom "ja", "nej" eller "blankt". Ställningstagandena ska vara öppna för organets medlemmar så att de övriga medlemmarna kan se varandras ställningstaganden. Systemet med elektroniskt beslutsförfarande ska även innefatta en möjlighet att överföra ärendet för behandling vid organets sammanträde om en medlem kräver detta. Då ska ärendet inte längre behandlas elektroniskt och informationen om att ärendet har överförts till sammanträdet ska synas i systemet för alla medlemmar i organet. Ärendet ska också automatiskt överföras för behandling vid sammanträdet om en medlem i organet avstår från att uttrycka sin åsikt inom den i kallelsen angivna tidsfristen. Ärendet är behandlat när alla medlemmar i organet har uttryckt sin åsikt i ärendet och tidsfristen för behandlingen har löpt ut och ingen av medlemmarna har krävt att ärendet ska överföras till organets sammanträde.

Enligt motiveringen till kyrkolagen ska organets medlemmar i fråga om elektroniskt beslutsförfarande på ett tillförlitligt sätt kunna identifiera sig på det sätt som föreskrivs i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009). Det informationssystem som används ska vara slutet och dataförbindelserna skyddade på ett tillförlitligt sätt. Också i fråga om servrar måste informationssäkerhetsperspektiv beaktas. (RP 108/2022 rd, s. 131)

22 § Organets sammanträde och sekreterare

Kyrkofullmäktige/Gemensamma kyrkofullmäktige sammanträder när detta är nödvändigt för handläggning av de ärenden som enligt stadgandena ska handläggas inom viss tid eller när fullmäktiges ordförande annars anser det vara påkallat eller när det finns en föreskriven grund för sammankallande.

Församlingsrådet/Kyrkorådet/Gemensamma kyrkorådet och övriga organ sammankallas av ordföranden eller om denna har förhinder av vice ordföranden. Organet kan också på förhand fastställa en tidsplan för sina sammanträden.

En direktion sammanträder när detta är nödvändigt för handläggning av de ärenden som ålagts direktionen eller när direktionens ordförande anser det vara påkallat. En direktion sammanträder också om minst **en fjärdedel/hälften av medlemmarna/... medlemmar** skriftligen begär att direktionen ska sammankallas för behandling av ett ärende som de uppger.

Protokollet över sammanträdet förs av en sekreterare som valts av organet för denna uppgift.

Motivering:

I **1 mom.** föreskrivs om tidpunkten för kyrkofullmäktiges eller gemensamma kyrkofullmäktiges sammanträden. Bestämmelser om detta fanns tidigare i 8 kap. 3 § 1 mom. i kyrkoordningen (1055/1993). Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den nya kyrkoordningen. I 3 kap. 28 § i kyrkoordningen föreskrivs om sammankallande av kyrkofullmäktige i det fall att biskopen, domkapitlet eller kyrkorådet yrkar på det eller om minst en fjärdedel av fullmäktigemedlemmarna skriftligen har begärt att fullmäktige ska sammankallas (s.k. föreskriven grund). I övrigt sammanträder kyrkofullmäktige när detta är nödvändigt för handläggning av de ärenden som enligt stadgandena ska handläggas inom viss tid eller när fullmäktiges ordförande annars anser det vara påkallat. Tidpunkterna för kyrkofullmäktiges sammankallande påverkas alltså av de tidsfrister som föreskrivs i kyrkolagen och kyrkoordningen. Även ekonomistadgans bestämmelser måste beaktas.

Kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet, församlingsrådet och en direktion sammankallas i regel av organets ordförande. Om ordinarie ordföranden är förhindrad kan vice ordföranden sammankalla organet. Exempelvis kyrkorådet eller församlingsrådet kan också sammankallas av vice ordföranden, om kyrkoherden har förhinder. Förhinder uppkommer i en situation där kyrkoherden inte kan sköta sin uppgift, men man ännu inte har hunnit utse någon vikarie för honom eller henne. Om däremot en vikarie har utsetts sköter han eller hon kyrkoherdens alla uppgifter. Organen kan även på förhand slå fast ett riktgivande sammanträdesschema för en längre tid åt gången. Det är möjligt att avvika även från ett sådant sammanträdesschema vid behov.

Paragrafens 4 mom. är frivilligt. Om församlingen eller den kyrkliga samfälligheten har direktioner kan det anges att ett visst antal eller en bestämd andel av medlemmarna kan kräva att ett sammanträde sammankallas. I yrkandet ska också ingå en motivering till varför man kräver att ett sammanträde sammankallas. Momentet kan anpassas till exempel så att man nämner vilken eller vilka direktioner det omfattar. Om det är onödigt stryks det helt.

Som organens sekreterare fungerar i första hand en tjänsteinnehavare eller arbetstagare i församlingen, men vid behov kan även en annan person vara sekreterare.

23 § Kallelse till sammanträde

Kallelse till kyrkofullmäktiges/gemensamma kyrkofullmäktiges sammanträde ska skickas till kyrkofullmäktiges medlemmar dagar/senast sju (7) dagar före sammanträdet. I enlighet med 3 kap. 29 § i kyrkoordningen ska det samtidigt informeras om sammanträdet via det allmänna datanätet.

Kallelse till församlingens sammanträde ska skickas till församlingens medlemmar dagar före sammanträdet. Inom samma tid ska det informeras om sammanträdet i det allmänna datanätet.

ELLER

Församlingens/Kyrkorådet/Gemensamma kyrkorådet/något annat organ/ och något annat organ beslutar vid mandatperiodens första sammanträde om på vilket sätt sammanträdena ska sammankallas.

Kallelsen till sammanträdet kan skickas elektroniskt. Till kallelsen ska fogas en föredragningslista med bilagor.

Sammanträdeskallelsen ska skickas på samma sätt till dem som har närvaro- och yttranderätt vid organets sammanträde.

I sammanträdeskallelsen ska det vid samtliga ärenden nämnas på vilket sätt organet fattar beslutet. Om ärendet behandlas i elektroniskt beslutsförfarande ska det i kallelsen anges när ärendet senast ska behandlas elektroniskt.

Motivering:

Paragrafen innehåller bestämmelser om skickande av sammanträdeskallelse till olika organ samt om de uppgifter som ska ges i kallelsen, huruvida sammanträdet är elektroniskt eller om sammanträdet delvis hålls som slutet. Bland paragrafens tre första moment väljs det eller de moment som motsvarar församlingens eller den kyrkliga samfällighetens förvaltningsstruktur.

Paragrafens **1 mom.** gäller kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige – i förvaltningsstadgan för församlingar som hör till en kyrklig samfällighet är momentet onödigt och stryks. Kyrkofullmäktige sammankallas av ordföranden eller om denna har förhinder av vice ordföranden (KO 3:28). Kallelsen till kyrkofullmäktiges och gemensamma kyrkofullmäktiges sammanträde ska skickas senast en vecka före sammanträdet (KO

3:29,1). Det kan också fastställas en längre tid än den lagstadgade, till exempel att kallelsen ska skickas 10 dagar före sammanträdet. Till kallelsen hör åtminstone en förteckning över de ärenden som ska behandlas vid sammanträdet. En förteckning eller föredragningslista som fogas till kallelsen får dock inte som sådan läggas upp på församlingens webbplats, utan sekretessbelagda uppgifter ska strykas från den version som läggs upp på webbplatsen.

Kallelsen kan skickas elektroniskt om församlingen eller den kyrkliga samfälligheten ser till att de kallade har tillgång till de tekniska verktyg och förbindelser som behövs för detta (KO 3:29,1). En elektronisk sammanträdeskallelse anses ha blivit skickad den dag när meddelandet har stått till mottagarens förfogande. Om kallelsen skickas per post anses den vara avsänd den dag när den har överlåtits till posten. Tidsfristen beräknas enligt lagen om beräkning av laga tid (150/1930) (KL 10:3).

Det första alternativet i paragrafens **2 mom.** gäller endast församlingsrådet (naturligtvis är mom. 1 då onödigt och stryks). Enligt 3 kap. 34 § i kyrkoordningen beslutar kyrkorådet självt om tid och plats för sammanträdena och hur de sammankallas. Bestämmelsen i kyrkoordningen tillämpas även på församlingsrådet. Församlingsrådet kan besluta om hur sammanträden ska sammankallas i den förvaltningsstadga som det antagit eller till exempel vid sitt första sammanträde i enlighet med 3 mom. i paragrafen. I det senare fallet stryks 2 mom. Det mer ändamålsenliga momentet väljs och det onödiga momentet stryks. Utgångsläget är att församlingsrådets sammanträden är slutna varvid allmänheten inte kan följa dem. Om man ser till transparensen i förvaltningen eller kommunikativa skäl kan det emellertid vara önskvärt att informera om sammanträdet på nätet.

Den senare alternativa bestämmelsen i momentet tillämpas på kyrkorådet och på gemensamma kyrkorådet, eftersom kyrkorådet självt beslutar hur sammankallandet ska ske (KO 3:34,2). Fullmäktige kan således inte i förvaltningsstadgan bestämma om till exempel tidsfristen eller hur sammanträdeskallelsen ska skickas. Momentet kan också tillämpas på församlingsrådet och församlingens eller den kyrkliga samfällighetens övriga organ.

Enligt **3 mom.** kan sammanträdeskallelsen sändas elektroniskt, vilket torde vara det vanligaste förfarings sättet i dag. En elektronisk sammanträdeskallelse anses ha blivit skickad den dag när meddelandet har stått till mottagarens förfogande. Om en medlem i organet inte har möjlighet att ta emot en elektronisk kallelse, ska den skickas per post.

I regel bifogas till sammanträdeskallelsen en föredragningslista med bilagor, så att organets medlemmar på förhand kan bekanta sig med de ärenden som ska avgöras. Vid behov kan också en kompletterande föredragningslista användas. Föredragningslistor för

andra organ än kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige kan publiceras också på nätet, om så beslutas. Föredragningslistan är inte offentlig för allmänheten till den del den innehåller sekretessbelagt material. Innan föredragningslistan publiceras i det allmänna datanätet ska man avlägsna sekretessbelagd information samt sådana personuppgifter som inte är nödvändiga med tanke på allmänhetens tillgång till information. Offentligheten för föredragningslistans bilagor måste övervägas separat.

Enligt **4 mom.** ska sammanträdeskallelsen på samma sätt skickas till dem som har lagstadgad eller föreskriven rätt att närvara och yttra sig vid organets sammanträden.

I kallelsen ska också nämnas vilket beslutssätt som ska iakttas vid sammanträdet i fråga om de ärenden som finns på föredragningslistan. Om till exempel något av ärendena på kyrkofullmäktiges föredragningslista måste behandlas vid ett slutet sammanträde, ska detta nämnas redan i kallelsen. På motsvarande sätt ska det i kallelsen till ett icke-offentligt organs sammanträde nämnas om elektroniskt beslutsförfarande tillämpas och den tid som reserverats för ärendets behandling på det sätt som anges i 21 § i mallen.

24 § Föredragningslista

Föredragningslistan ska innehålla redogörelser för de ärenden som ska behandlas och kyrkorådets/gemensamma kyrkorådets förslag eller föredragandens förslag till beslut av organet.

Föredragningslistan kan skickas genom att den sparas i ärendehanteringssystemet så att den är tillgänglig för organets medlemmar samt för dem som har rätt att närvara och yttra sig.

Kyrkofullmäktiges/Gemensamma kyrkofullmäktiges samt föredragningslista, bilagor och andra nödvändiga handlingar upprättas på finska och svenska (tvåspråkiga församlingar).

Om organet beslutar att bordlägga något ärende eller återförvisa ärendet, sänds föredragningslistans bilagor som gäller ärendet inte ut på nytt om den slutgiltiga behandlingen sker inom ett år.

Motivering:

Paragrafens **1 mom.** gäller innehållet i föredragningslistorna för såväl fullmäktige som andra organ. Kyrkofullmäktiges och gemensamma kyrkofullmäktiges föredragningslista grundar sig på kyrkorådets eller gemensamma kyrkorådets protokoll. Föredragningslistan innehåller kyrkorådets eller gemensamma kyrkorådets beslutsförslag och nödvändiga bilagor som hänför sig till beredningen. De övriga organens föredragningslistor består av

beredarnas framställningar och beslutsförslag, när besluten fattas på föredragning av en tjänsteinnehavare.

Föredragningslistan med bilagor kan i enlighet med det frivilliga **2 mom.** skickas till medlemmarna i elektronisk form, till exempel med hjälp av det ärendehanteringssystem som används, om behövliga informationssäkerhetsaspekter har säkerställts och medlemmarna har den utrustning och de förbindelser som behövs till sitt förfogande.

Paragrafens **3 mom.** gäller tvåspråkiga församlingar och kyrkliga samfälligheter. I tvåspråkiga kommuner och samkommuner ska kallelsen till fullmäktige enligt 29 § i språk lagen kallelsen skrivas på finska och svenska. Beslut om språket i möteskallelser och protokoll för andra organ fattas av kommunen eller samkommunen med beaktande av att de förtroendevaldas möjlighet att fullgöra sina uppgifter ska tryggas och kommuninvånarnas behov av information tillgodoses. Bestämmelserna tillämpas enligt 2 kap. 9 § 2 mom. i kyrkolagen även på en myndighet i en tvåspråkig församling och kyrklig samfällighet. I tvåspråkiga församlingar och kyrkliga samfälligheter ska fullmäktiges föredragningslista med bilagor skrivas på finska och svenska. I förvaltningsstadgan kan det bestämmas att föredragningslistorna även för andra organ ska publiceras på två språk.

25 § Fortsatt sammanträde

Om man vid sammanträdet inte kunde behandla alla ärenden som nämns i sammanträdeskallelsen kan ärendena överföras till ett fortsatt sammanträde. De som varit frånvarande från sammanträdet informeras om tid och plats för det fortsatta sammanträdet.

Motivering:

Utgångspunkten är att de ärenden som finns på föredragningslistan ska behandlas vid samma sammanträde. I 3 kap. 29 § 3 mom. i kyrkoordningen föreskrivs det dock om kyrkofullmäktiges fortsatta sammanträde. Enligt den behöver ingen ny kallelse sändas till det fortsatta sammanträdet. De som varit frånvarande från sammanträdet ska dock informeras om tidpunkten och platsen för det fortsatta sammanträdet. Det finns inget hinder för att handla på samma sätt i andra organ.

26 § Kallande av ersättare

En medlem av **kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige/församlingrådet** som inte har möjlighet att närvara på sammanträdet eller som på grund av jäv inte kan delta i behandlingen av ett ärende på föredragningslistan ska utan dröjsmål meddela om sitt förhinder eller jäv till **fullmäktiges/församlingrådets** ordförande eller sekreterare **eller.....**

Efter att ha meddelats av en medlem av **fullmäktige/församlingsrådet** eller annars fått tillförlitligt besked om förhinder eller jäv ska ordföranden eller sekreteraren utan dröjsmål kalla in en ersättare i medlemmens ställe. Ersättaren kallas till sammanträdet med iakttagande av den ordning som anges i 9 kap. 47 § 2 mom. i kyrkoordningen.

Efter att **fullmäktige/församlingsrådet** har godkänt förhindret träder ersättaren in och agerar i stället för den förhindrade medlemmen.

Medlemmar av **kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet** samt **andra organ** ska kalla en ersättare i sitt ställe om de inte kan delta i sammanträdet. När en medlem är jävig i ett sammanträdesärende eller på grund av hinder inte kan delta i behandlingen av något ärende kan han eller hon kalla in en ersättare till behandlingen av ett enskilt ärende. Även ordföranden eller sekreteraren kan skicka kallelsen till ersättaren.

..... ordförande eller sekreterare kallar in ersättaren om den ordinarie medlemmen inte kan delta i sammanträdet.

Motivering:

Bestämmelser om att kalla in en ersättare till församlingens eller den kyrkliga samfällighetens organ ska finnas i förvaltningsstadgan (KO 10:7,1).

Medlemmarna i kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet utses genom församlingsval. Till ersättare för dem som valts från en kandidatlista utses i varje enskilt val kandidater på samma kandidatlista som inte blivit valda, i den ordning som kandidaternas jämförelsetal utvisar (KO 9:47,2). Ersättarna är alltså inte personliga, utan deras inbördes ordning bestäms för fullmäktiges hela mandatperiod utifrån resultatet i församlingsvalet. Ersättarna kallas in istället för en ordinarie medlem i den ordning de placerat sig. Om det inte finns någon ersättare på den förhindrade medlemmens lista kan ingen ersättare kallas.

Ersättarna för medlemmarna i kyrkorådet och gemensamma kyrkorådet är personliga varför man endast kan kalla den personliga ersättaren i en förhindrad medlems ställe. Även medlemmarna i en direktion som lyder under kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet kan ha personliga ersättare på det sätt som anges i 2 kap. i denna modellstadga. Paragrafens **4 mom.** kan således kompletteras med namnen på de organ där ersättarna är personliga. Medlemmen själv, ordföranden eller sekreteraren skickar kallelsen till ersättaren. Om det i ett organ som lyder under kyrkorådet inte finns personliga ersättare ska man handla i enlighet med **5 mom.**

I kyrkorådet har också vice ordföranden en personlig ersättare. Denna fungerar dock inte som kyrkorådets ordförande när ordföranden och vice ordföranden är jäviga eller

förhindrade om han eller hon inte enligt 10 kap. 7 § 2 mom. i kyrkoordningen särskilt har utsetts till tillfällig ordförande för sammanträdet eller ärendehandlingen.

Närvaro- och yttranderätt i organen

27 § Närvaro- och yttranderätt vid kyrkofullmäktiges/gemensamma kyrkofullmäktiges sammanträde

Utöver det som föreskrivs i 3 kap. 30 § i kyrkoordningen

- 1) ska följande tjänsteinnehavare och anställda vara närvarande vid kyrkofullmäktiges / gemensamma kyrkofullmäktige sammanträden för att ge nödvändiga upplysningar:
 - ...
 - ...
- 2) följande ordförande för direktionen för ett delområde inom församlingen och den präst som leder verksamheten inom delområdet har närvaro- och yttranderätt vid kyrkofullmäktiges sammanträden:
 - ...
 - ...

Ovan nämnda personer har rätt att delta i diskussionen, men inte i beslutsfattandet.

Motivering:

Denna bestämmelse är frivillig och kan anpassas efter församlingens eller den kyrkliga samfällighetens behov. Vid behov kan den också helt lämnas bort.

Med stöd av 3 kap. 30 § 3 mom. i kyrkoordningen kan i förvaltningsstadgan tas in bestämmelser om att tjänsteinnehavare eller arbetstagare är skyldiga att närvara vid sammanträdena. Deras frånvaro utgör dock inte något hinder för behandlingen av ärendena. De med skyldighet att närvara anges i en förteckning. Vid behov kan man också mer detaljerat fastslå vilket ärende, eller vilken ärendehelhet, såsom arbetsområde, som skyldigheten gäller. I denna punkt i förteckningen kan man exempelvis skriva: "fastighetschefen vid behandling av fastighetsfrågor".

Regleringen av förvaltningen av församlingens delområden har i kyrkolagen ändrats så att bestämmelserna om kapellförsamling och församlingsdistrikt har ersatts med bestämmelser om församlingens interna distriktsförvaltning. Bland annat ordföranden för direktionen för ett delområde och den präst som leder verksamheten i delområdet kan

genom en bestämmelse i förvaltningsstadgan ges närvaro- och yttranderätt vid kyrkofullmäktiges sammanträden (KO 3:31). De delområden i församlingen som avses i paragrafen kan i församlingsförvaltningen även ha andra benämningar såsom kapellförsamling eller församlingsdistrikt. Personer med närvaro- och yttranderätt definieras i 2 punkten, som inte gäller kyrkliga samfälligheter.

I 3 kap. 30 § i kyrkoordningen föreskrivs om kyrkorådets ordförandes och vice ordförandes skyldighet att närvara och rätt att yttra sig vid kyrkofullmäktiges sammanträden. En person med yttranderätt på kyrkofullmäktiges sammanträden, men som inte själv är medlem, får delta i diskussionen men inte i beslutsfattandet.

28 § Närvaro- och yttranderätt vid församlingsrådets/kyrkorådets/gemensamma kyrkorådets sammanträde

Utöver vad som föreskrivs i 3 kap. 37 §/47 § i kyrkoordningen har följande tjänsteinnehavare och arbetstagare rätt att närvara och yttra sig vid församlingsrådets/kyrkorådets/gemensamma kyrkorådets sammanträden:

- 1)
- 2)

Följande präster som leder verksamheten inom förvaltningen av delområden har närvaro- och yttranderätt vid församlingsrådets/kyrkorådets sammanträden:

- 1)
- 2)

Följande tjänsteinnehavare och arbetstagare har närvaro- och yttranderätt vid sektionens sammanträde:

- 1)
- 2)

Ovan nämnda personer har rätt att delta i diskussionen, men inte i beslutsfattandet.

Motivering:

Paragrafen är frivillig och kan anpassas efter församlingens eller den kyrkliga samfällighetens behov. Enligt 3 kap. 37 § 2 mom. i kyrkoordningen kan en tjänsteinnehavare och arbetstagare i församlingen samt en kaplan eller någon annan präst i ett delområde i förvaltningsstadgan ges närvaro- och yttranderätt vid kyrkorådets, dess sektioners eller direktions sammanträden. Genom beslut som fattas vid sammanträdet kan dessutom också andra personer närvara. Bestämmelsen tillämpas också på församlingsråd (KL 3:19,2). På motsvarande sätt anges i förvaltningsstadgan att de ledande

tjänsteinnehavarna och arbetstagarna i samfälligheten har rätt att närvara och yttra sig vid gemensamma kyrkorådets sammanträden (KO 3:47). Således, om de ovannämnda tjänsteinnehavarna i församlingen eller den kyrkliga samfälligheten behöver ges ordinarie rätt att närvara och yttra sig, ska detta anges i förvaltningsstadgan.

Paragrafens **1 mom.** gäller församlingens tjänsteinnehavares och arbetstagares rätt att närvara och yttra sig. Vid behov kan man också mer detaljerat fastslå vilket ärende eller vilken ärendedelhet, såsom ett arbetsområde, närvarorätten gäller.

Om det i församlingen finns en delområdesförvaltning vars verksamhet en utsedd präst ansvarar för, kan även denna ges närvaro- och yttranderätt vid församlingsrådets eller kyrkorådets sammanträden. Bestämmelser om detta finns i **2 mom.** Paragrafens **3 mom.** gäller närvaro- och yttranderätten i församlingsrådets, kyrkorådets eller gemensamma kyrkorådets sektioner.

Om paragrafen innehåller bestämmelser om vilka som har närvaro- eller yttranderätt, förtydligar bestämmelsen i **4 mom.** i modellen deras rättigheter vid sammanträdet. Frånvaron av personer med närvaro- och yttranderätt är således inget hinder för att ärendena behandlas.

29 § Närvaro- och yttranderätt vid direktionens/direktionernas sammanträde

Utöver vad som föreskrivs i 3 kap. 37 § 1 mom. 3 punkten i kyrkoordningen:

- 1) har följande tjänsteinnehavare och arbetstagare som är ansvariga för verksamhet och ekonomi närvaro- och yttranderätt vid utvärderingsdirektionens sammanträden:
 - a)
 - b)

- 2) har följande tjänsteinnehavare och arbetstagare närvaro- och yttranderätt vid sammanträden för direktionen för [arbetsområdet]:
 - a)
 - b)

- 3) har följande tjänsteinnehavare och arbetstagare närvaro- och yttranderätt vid sammanträden för direktionen för en kapellförsamling/ett församlingsdistrikt/en områdesförsamling/ett kyrkodistrikt osv.:
 - a)
 - b)

Ovan nämnda personer har rätt att delta i diskussionen, men inte i beslutsfattandet.

Motivering:

Paragrafen är frivillig, men den kan innehålla behövliga bestämmelser för församlingen eller den kyrkliga samfälligheten om närvaro- och yttranderätt i direktioner som lyder under församlingsrådet, kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet. Enligt 3 kap. 37 § 1 mom. 3 punkten i kyrkoordningen har ordföranden för kyrkorådet och den medlem som kyrkorådet utsett för denna uppgift rätt att närvara och yttra sig vid en direktions sammanträden. På direktioner som lyder under församlingsrådet tillämpas vad som föreskrivs om direktioner som lyder under kyrkorådet (KO 3:49). På motsvarande sätt tillämpas på gemensamma kyrkorådet och den kyrkliga samfällighetens direktion samt på behandlingen av ärenden i dessa vad som föreskrivs om församlingens motsvarande organ och behandlingen av ärenden i dessa (KL 3:19,1).

När personer med närvaro- och yttranderätt utses kan man vid behov också närmare ange vilket ärende eller vilken ärendehelhet som närvarorätten gäller. Frånvaron av personer med närvaro- och yttranderätt är inget hinder för att ärendena behandlas.

Behandling av ärenden

30 § System för ärendehantering och omröstning

Vid organets sammanträden kan ett elektroniskt system för ärendehantering och omröstning användas.

Motivering:

I denna paragraf kan det tas in bestämmelser om det ärendehanterings- och omröstningssystem som ska användas. Paragrafen är frivillig och kan vid behov helt lämnas bort.

31 § Sammanträdets laglighet och beslutförhet

När ordföranden har öppnat sammanträdet konstaterar han eller hon vilka som är närvarande samt om sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutfört.

En medlem som infinner sig medan sammanträdet pågår ska omedelbart anmäla sig till ordföranden och det ska antecknas i protokollet under vilket ärendes behandling han eller hon anlände. På motsvarande sätt ska man förfara om en medlem avlägsnar sig mitt under pågående sammanträde eller om en medlem som avlägsnat sig under sammanträdet senare återvänder.

Ordföranden kan vid behov under sammanträdets gång eller efter en avslutad paus konstatera att nya närvarande infunnit sig.

Motivering:

Sammanträdet anses vara lagligen sammankallat när det har sammankallats i enlighet med bestämmelser och föreskrifter. Ett organ är beslutfört när mer än hälften av medlemmarna är närvarande, om det inte ställs andra krav på beslutsfattandet i kyrkolagen. Som närvarande betraktas också en sådan medlem i ett organ som deltar i sammanträdet på elektronisk väg. (KL 10:15).

Närvarande medlemmar och ersättare i organ med stort medlemsantal kan konstateras genom namnupprop eller elektroniskt. Närvaron ska bokföras bland annat för uppföljningen av ändringar i sammanträdets beslutförhet. En medlem som infinner sig medan sammanträdet pågår ska anmäla sig till ordföranden och det ska antecknas i protokollet under vilket ärendes behandling han eller hon anlände. Samma förfarande ska iakttas om en medlem avlägsnar sig mitt under pågående sammanträde eller om en medlem som avlägsnat sig under sammanträdet senare återvänder. Att i efterhand kunna konstatera närvaron utifrån protokollet är viktigt för att kunna bevisa exempelvis ett felaktigt förfarande eller röstningsbeteende. En person anses vara närvarande när han eller hon deltar i behandlingen av ett ärende antingen på plats eller genom att delta i sammanträdet på elektronisk väg. Sammanträdets beslutförhet kan behöva bedömas även i ett senare skede av sammanträdet, om medlemmar avlägsnar sig så att sammanträdet inte längre är beslutfört.

Om en ersättare deltar i sammanträdet och den ordinarie medlemmen anländer under sammanträdet, träder den ordinarie medlemmen i ersättarens ställe.

32 § Ärendenas behandlingsordning

Ärendena behandlas i den ordning som anges i föredragningslistan, om inte organet beslutar något annat.

Motivering:

I regel godkänns föredragningslistan som behandlingsordning. Organet kan dock besluta att ärenden ska behandlas i en annan ordning än den som föreslås i föredragningslistan. Beslut om ändring av behandlingsordningen för ärenden ska antecknas i protokollet. Om ärenden som inte finns med på föredragningslistan kommer upp för behandling är det ordföranden som beslutar om i vilken ordning dessa behandlas.

33 § Jäv

Innan behandlingen av ett ärende inleds ska en person som är jävig meddela om jävigheten och jävsgrunden samt dra sig tillbaka från behandlingen av ärendet och avlägsna sig från sin plats. Organet beslutar om jäv med stöd av 29 § 2 mom. i förvaltningslagen (434/2003).

Ordföranden för organet ska vid behov låta organet avgöra om en person som deltar i sammanträdet är jävig. Personen i fråga ska vid behov ge en redogörelse för omständigheter som kan vara av betydelse vid bedömningen av om han eller hon är jävig. Efter att ha presenterat sin utredning ska personen avlägsna sig från sin plats.

Organets beslut om jäv ska motiveras i protokollet.

Motivering:

Jäv för församlingens förtroendevalda och anställda bestäms i enlighet med förvaltningslagen (434/2003), om inget annat föreskrivs i kyrkolagen. Med jäv avses en sådan bundenhet till ärendet eller parterna som kan äventyra personens opartiskhet. Jäv för medlemmar i organ bestäms i enlighet med 10 kap. 11 § i kyrkolagen. En medlem av kyrkofullmäktige och gemensamma kyrkofullmäktige är därmed jävig att behandla ett ärende som gäller honom eller henne personligen eller en närstående enligt 28 § 2 eller 3 mom. i förvaltningslagen. En jävig medlem får inte alls delta i behandlingen av ärendet vid fullmäktiges sammanträde. En medlem av fullmäktige kan således inte ens delta i diskussionen om ärendet. Innan behandlingen av ärendet inleds måste en jävig medlem dra sig tillbaka från behandlingen av ärendet och avlägsna sig från sin plats. Om ärendet undantagsvis behandlas vid ett slutet sammanträde måste en jävig person avlägsna sig från sammanträdet. När en medlem av kyrkofullmäktige deltar i behandlingen av ett ärende i ett annat organ i församlingen, den kyrkliga samfälligheten eller stiftens tillämpas på honom eller henne vad som föreskrivs om jäv för medlemmarna av organet i fråga.

I fråga om jäv för medlemmar i övriga organ och för tjänsteinnehavare och arbetstagare tillämpas 28 § i förvaltningslagen, med undantag för 1 mom. 6 punkten. Ett anställningsförhållande till en församling eller kyrklig samfällighet gör inte en person jävig i ett förvaltningsärende där församlingen eller den kyrkliga samfälligheten är part, om inte personen på grundval av sitt anställningsförhållande har föredragit eller på något annat sätt handlagt ärendet.

Enligt 29 § i förvaltningslagen är det organet i fråga som beslutar om jäv för ledamöter och föredragande i ett kollegialt organ. Ett kollegialt organ beslutar också om huruvida någon annan som har rätt att närvara är jävig. En invändning om jäv kan framföras av

vem som helst i vilket skede som helst av behandlingen av ett ärende. Jäv bedöms alltid från fall till fall och organet beslutar om huruvida jäv föreligger. Ett behandlingsbeslut fattas, vilket antecknas och motiveras i protokollet. Enligt 29 § 3 mom. i förvaltningslagen får i ett beslut som gäller jäv omprövning inte begäras särskilt och det får inte heller överklagas särskilt genom besvär.

En medlem och en föredragande i organet får delta i behandlingen av en fråga om sitt jäv endast om organet inte är beslutfört utan medlemmen eller föredraganden, och en ojävig person inte är tillgänglig i stället för honom eller henne utan avsevärt dröjsmål.

Om både ordföranden och vice ordföranden för organet är jäviga utses en tillfällig ordförande för sammanträdet eller för behandlingen av ärendet i fråga.

34 § Förslag i kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige

Grundförslag i kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige är kyrkorådets/gemensamma kyrkorådets förslag. Om kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet har ändrat sitt förslag på föredragningslistan innan fullmäktige har fattat beslut i ärendet utgör det ändrade förslaget grundförslag. Om förslaget har dragits tillbaka innan fullmäktige fattat beslut i ärendet, ska ärendet strykas från föredragningslistan.

Motivering:

Kyrkorådet ska bereda ett beslutsförslag i ärenden som kommer till kyrkofullmäktige för behandling, om inte ärendet gäller den interna organisationen av kyrkofullmäktiges verksamhet (KL 3:9,1). Till beredningen hör både att utreda fakta i ärendet och att föreslå hur ärendet ska avgöras.

I bestämmelsen har man också beaktat situationer där det efter kyrkorådets berednings- sammanträde inför fullmäktiges sammanträde kommit in sådan ny information i ärendet att kyrkorådet behöver ändra sitt beslutsförslag eller dra tillbaka sitt beslutsförslag till exempel för att skaffa ytterligare utredningar.

35 § Föredragning

Vid församlingsrådets/kyrkorådets/gemensamma kyrkorådets samt dess sektioners eller underlydande direktions sammanträden fattas beslut på föredragning. Den föredragandes förslag utgör grunden för behandlingen. Om den föredragande har ändrat sitt förslag på föredragningslistan under diskussionen, utgör det ändrade förslaget grundförslag.

Om graden av angelägenhet så kräver kan ett beslutsförslag med motivering delas ut under sammanträdet. Ett ärende som kan ses som obetydligt och som till sin natur eller betydelse är sådant att det inte kräver skriftlig föredragning kan föredras muntligt.

I församlingsrådet/kyrkorådet föredras ärenden som gäller församlingens andliga liv och verksamhet av kyrkoherden om han eller hon inte har förordnat att ärendet ska föredras av någon annan underlydande tjänsteinnehavare eller om föredragningskyldigheten inte grundar sig på en tjänsteinnehavares instruktion eller något annat beslut av församlingsrådet/kyrkorådet.

ELLER

I församlingsrådet föredras ärenden av kyrkoherden, om han eller hon inte har förordnat att ärendet ska föredras av någon annan underlydande tjänsteinnehavare eller om föredragningskyldigheten inte grundar sig på en tjänsteinnehavares instruktion eller något annat beslut av församlingsrådet.

Övriga ärenden föredras av, om han eller hon inte har förordnat att ärendet ska föredras av någon annan underlydande tjänsteinnehavare eller om föredragningskyldigheten inte grundar sig på en tjänsteinnehavares instruktion eller något annat beslut av församlingsrådet/kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet.

ELLER

Bestämmelser om föredragningsansvaret ges i en instruktion för tjänsteinnehavare eller genom församlingsrådets/kyrkorådets/gemensamma kyrkorådets beslut.

ELLER

Följande tjänsteinnehavare fungerar som föredragande:

- 1) iärenden.....;
- 2) iärenden.....;
- 3) iärenden.....;

Kyrkorådet/Gemensamma kyrkorådet kan behandla ärenden som gäller avlöningen av den högsta ledningen utifrån en redogörelse av vice ordföranden utan föredragning av en tjänsteinnehavare. Kyrkorådet/Gemensamma kyrkorådet kan då besluta att vice ordförandens förslag utgör grunden för behandlingen och inte kräver understöd.

Motivering:

I en förvaltningsstadga eller instruktion kan det bestämmas att ett organ eller en tjänsteinnehavare ska fatta sina beslut på föredragning (KL 10:21). I regel fattas beslut av församlingsrådet, kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet på föredragning. Även i andra organ kan en tjänsteinnehavares föredragning utgöra grund för beslutsfattandet.

Den föredragande svarar för adekvat beredning av de ärenden som han eller hon föredrar och är skyldig att lämna ett beslutsförslag. Enligt förvaltningslagen ska en myndighet se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt. Myndigheten ska i detta syfte skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet ska kunna avgöras (FörvL 31 §). Den föredragande är självständig och oberoende i sin ställning och organet kan inte ålägga honom eller henne att ändra sitt beslutsförslag. Ett slutresultat som avviker från beslutsförslaget kan uppkomma om det lämnas ett motförslag som får understöd och som i omröstningen vinner över den föredragandes beslutsförslag, som utgör grundförslag. Den föredragande kan om han eller hon så vill dra bort ärendet från listan även efter föredragningen, varvid ärendet förfaller. Den föredragande kan också ändra sitt beslutsförslag så att beslutsförslaget är återförvisning av ärendet till fortsatt beredning.

Föredragningen ska i regel vara skriftlig och den ingår oftast i den föredragningslista som sänds tillsammans med kallelsen. Endast ärenden av mindre betydelse kan föredras muntligt. Det förutsätts att ett ärende som lyfts upp vid ett sammanträde bereds till organets nästa sammanträde, varför ärendet inte kan avgöras direkt utifrån till exempel på initiativ av en medlem i organet. Ett ärende som inte förutsätter utredningar kan dock tas upp till avgörande genast, om till exempel en tjänsteinnehavare som är medlem i organet eller har närvaro- och yttranderätt vid ett sammanträde tar upp ärendet till föredragning. På det här sättet kan man sköta endast ärenden av mindre betydelse eftersom övriga ärenden kräver en skriftlig föredragning som bygger på beredning.

Den föredragande tjänsteinnehavaren ansvarar för beslut som fattas utifrån föredragningen. Bestämmelser om den föredragandes ansvar finns i 118 § i grundlagen och i 10 kap. 21 § i kyrkolagen. Den föredragande kan befrias från ansvar genom att anmäla avvikande åsikt om beslutet. Om detta föreskrivs i 10 kap. 22 § i kyrkolagen.

I **3 mom.** föreskrivs det om kyrkoherdens föredragningsansvar i församlingsrådet eller kyrkorådet. Det finns två alternativ för momentet. Det första alternativet utgår från att kyrkoherden föredrar ärenden som gäller församlingens andliga liv och verksamhet, om han eller hon inte särskilt har förordat någon annan tjänsteinnehavare att föredra ärendet eller om det inte med stöd av en instruktion eller något annat beslut av kyrkorådet hör till någon annan. I församlingsråden kan också det andra alternativet i momentet användas.

I **4 mom.** föreskrivs det om föredragning av andra ärenden, som i en självständig församling ofta sköts av ekonomichefen eller en motsvarande tjänsteinnehavare. Det första alternativet i momentet kan också användas i kyrkliga samfälligheter. Förutom i förvaltningsstadgan kan bestämmelser om föredragningsansvar utfärdas till exempel i instruktionen för tjänsteinnehavare enligt det andra alternativet i momentet. I förvaltningsstadgan kan det också i detalj anges vem som ska ansvara för föredragningen i respektive ärende.

Det sista momentet i paragrafen gäller ärenden i anslutning till avlöningen av den högsta ledningen. I dessa situationer kan det finnas anledning att avvika från den normala föredragningsordningen, varvid ärendet behandlas utifrån kyrkorådets eller gemensamma kyrkorådets vice ordförandes redogörelse utan föredragning av någon tjänsteinnehavare. Att göra på detta sätt förutsätter inte att den föredragningsansvariga tjänsteinnehavaren genom organets beslut har konstaterats jävig i ärendet, utan utifrån vice ordförandes redogörelse kan ärendet behandlas även annars i de situationer som avses i paragrafen. För att vice ordförandes förslag ska ha samma ställning som grundförslaget vid beslutsfattandet, kan gemensamma kyrkorådet besluta att vice ordförandes förslag utgör grund för behandlingen och inte kräver understöd.

36 § Ledning av sammanträden samt anföranden

När ett ärende har föredragits ska det beredas tillfälle för diskussion.

Ordet ska begäras genom att resa sig upp, genom handuppräckning, med hjälp av mötessystemet eller på något annat tydligt synligt sätt.

På sammanträdesplatsen ska anförandena hållas på talarens plats eller i talarstolen.

Ordet ges i den ordning som ordet begärs. Med avvikelse från denna ordning:

1) ska företräde ges anföranden som gäller behandlingsordningen för ärendet, 2) kan ordföranden ge ordet till den som har rätt att närvara och yttra sig före övriga anföranden, 3) kan ordföranden ge ordet för en replik eller ett understödande anförande.

Om flera begär ordet samtidigt, bestämmer ordföranden i vilken ordning de får yttra sig.

Ett anförande får vara högst minuter, om inte ordföranden i enskilda fall tillåter längre anföranden.

När de som anhållit om ordet har yttrat sig avslutar ordföranden diskussionen.

Behandlingen av ärenden leds på både finska och svenska (tvåspråkiga församlingar).

Motivering:

Bestämmelser om ledning av sammanträden samt anföranden finns i 10 kap. 17 § i kyrkolagen. Ordföranden leder behandlingen av ärenden i organet och ansvarar för ordningen vid sammanträdet. Efter föredragningen öppnar ordföranden diskussionen i ärendet. Rätt att yttra sig har utöver medlemmarna i organen även personer som med stöd av 27–29 § i kyrkoordningen eller denna modellstadga har närvaro- och yttranderätt vid organets sammanträden.

En medlem i organet ska hålla sig till saken i sitt anförande. Om ledamoten avviker från saken, ska ordföranden uppmana ledamoten att hålla sig till saken. Om ledamoten inte rättar sig efter tillsägelsen, kan ordföranden förbjuda ledamoten att fortsätta tala. Om det är uppenbart att en medlem drar ut på sitt tal i onödan, kan ordföranden efter att ha gett en tillsägelse förbjuda honom eller henne att fortsätta tala (KL 10:17,2).

I allmänhet ska ordet ges i den ordning som ordet begärs. Även ordföranden kan delta i diskussionen. I **4 mom.** anges när det är möjligt att avvika från den begärda ordningen. Företräde ska alltid ges anföranden som gäller behandlingsordningen för ärendet. Efter eget omdöme kan ordföranden vid organets sammanträde dessutom med stöd av en bestämmelse i kyrkoordningen eller förvaltningsstadgan före övriga anföranden ge ordet till någon med närvarande- och yttranderätt. Om en medlem vill bemöta ett anförande och har begärt ordet under eller strax efter detta, kan ordföranden ge honom eller henne en kort replik före andra som har begärt ordet tidigare (s.k. replikanförande). I ett replikanförande får påståenden i det tidigare anförandet klargöras och korrigeras. En ledamot kan också ges ordet före övriga anföranden för att understödja ett beslutsförslag som framställts i ett tidigare anförande.

Ordföranden kan inte begränsa diskussionsrätten genom att låta bli att ge någon ordet. I förvaltningsstadgan kan dock med stöd av kyrkolagen tas in en rätt för ordföranden att begränsa längden på anföranden. Enligt 10 kap. 17 § 3 mom. i kyrkolagen kan en förvaltningsstadga innehålla sådana bestämmelser om längden på anförandena i enskilda ärenden som behövs för att säkerställa sammanträdet förlopp. Modellparagrafens frivilliga **5 mom.** innehåller en modifierbar punkt som gäller anförandenas längd. I allmänhet begränsas anförandenas längd till ett visst antal minuter, mellan 2 och 5 minuter.

En medlem i tvåspråkiga kommuners och samkommuners organ har enligt 28 § i språklagen rätt att använda finska eller svenska vid sammanträden. Om någon annan medlem eller ledamot inte förstår ett muntligt yttrande, ska det på begäran relateras i korthet. Denna bestämmelse tillämpas enligt bestämmelserna i 2 kap. i kyrkolagen även på en myndighet i en tvåspråkig församling och kyrklig samfällighet. Enligt 6 § i den samiska språklagen har de samiska medlemmarna i Enare, Enontekis, Sodankylä och Utsjoki kommuners organ rätt att använda samiska vid sammanträden och i skriftliga

yttranden till protokollet. Vid behov ska tolkning ordnas vid sammanträdena. Bestämmelserna om kommunala myndigheter i den samiska språklagen tillämpas i enlighet med 2 kap. 9 § 3 mom. i kyrkolagen i kommuner som helt eller delvis finns inom samernas hembygdsområde.

Ordföranden kan vid behov avbryta eller avsluta sammanträdet (KL 10:17,1). Ordföranden förklarar diskussionen avslutad när de som anhängit om ordet har yttrat sig.

37 § Hörande av sakkunniga

Organet eller dess ordförande har rätt att till organets sammanträde kalla sakkunniga att höras.

Motivering:

Enligt förvaltningslagen ska en myndighet se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt. Myndigheten ska i detta syfte skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet ska kunna avgöras (FörVL 31,1). Rätten att kalla sakkunniga att höras gäller enbart ärenden som finns på förteckningen över sammanträdet ärenden eller som annars tas upp för behandling på sammanträdet. Organet fattar slutligt beslut om hörandet samtidigt som det beslutar om vilka ärenden som ska behandlas på sammanträdet.

38 § Syneförrättning

Utvärderingsdirektionen kan förrätta syn för att utreda församlingens verksamhet och ekonomi inför en utvärdering. Över synen upprättas ett protokoll i vilket det antecknas de uppgifter som anges i 38 § i förvaltningslagen (434/2003).

Motivering:

Paragrafen är frivillig och innehåller bestämmelser om direktionens arbetsätt. Genom att förrätta syn kan direktionen göra iakttagelser och få information som underlag för bedömningen. Över synen upprättas ett protokoll där de centrala observationer och eventuella anmärkningar antecknas.

39 § Bordläggning och återremiss för beredning

Om det under diskussionen har framställts ett understött förslag om bordläggning av ärendet, återremiss av ärendet för beredning eller något annat förslag vars godkännande innebär att behandlingen av ärendet avbryts, ska de följande talarna på uppmaning av ordföranden yttra sig endast om förslaget om avbrytande, och beslut om förslaget ska

fattas innan debatten om själva ärendet fortsätter. Om förslaget godkänns avbryter ordföranden behandlingen av ärendet. Om förslaget förkastas fortsätter behandlingen.

Ett bordlagt ärende ska tas upp vid följande sammanträde.

Motivering:

Paragrafens bestämmelser gäller förfarandet i en situation där en medlem i organet antingen yrkar på att ärendet ska bordläggas, dvs. att det ska överföras till organets följande sammanträde, eller förutsätter ytterligare utredningar och förberedelser i ärendet. I båda situationerna flyttas behandlingen av ärendet. Ett bordlagt ärende ska utan dröjsmål tas upp vid följande sammanträde. Det finns ingen lagstiftning om detta, varför bestämmelser i frågan tas in i förvaltningsstadgan.

40 § Framläggande av förslag

Ändringsförslag och andra förslag som avviker från föredragningslistan ska lämnas in skriftligt till ordföranden, om inte ordföranden tillåter något annat. Ett förslag som gäller förkastande, bordläggning eller återremiss av ett ärende ska dock endast göras skriftligt när ordföranden så kräver.

ELLER

Om ordföranden så kräver ska ändringsförslag och andra förslag som avviker från föredragningslistan lämnas in skriftligt.

Motivering:

I modellparagrafen finns två alternativ. Det onödiga alternativet stryks. Särskilda bestämmelser om inlämnande och behandling av initiativ finns i 5 kap. i mallen.

41 § Konstaterande av beslut som fattats utan omröstning

Om det under diskussionen inte har framställts understödda förslag, konstaterar ordföranden att grundförslaget är organets beslut.

Om ordföranden konstaterar att organet enhälligt understöder ett ändringsförslag som framställts vid sammanträdet, konstaterar ordföranden att förslaget är organets beslut.

Motivering:

I kyrkoordningen föreskrivs det att om ett organ är enigt om en sak eller ett motförslag inte har fått understöd, ska ordföranden konstatera att beslutet har fattats (KO 10:6,1).

42 § Omröstning

Upp till omröstning tas endast grundförslaget och understödda förslag. Om den som framställt ett förslag inte är på plats när omröstningen börjar, ska förslaget anses ha förfallit och inte tas upp till omröstning.

Röstningen förrättas genom handuppräckning, namnupprop, med en omröstningsapparat eller elektroniskt eller på något annat sätt som organet bestämmer. I enlighet med 10 kap. 18 § 1 mom. i kyrkolagen förrättas omröstningen öppet.

Om fler än två förslag ska tas upp till omröstning förelägger ordföranden organet en omröstningsordning för godkännande i enlighet med 10 kap. 6 § 2 mom. i kyrkoordningen. Omröstningsordningen bestäms enligt följande principer:

- 1) Först ska de två förslag som mest avviker från grundförslaget ställas mot varandra. Det förslag som vunnit ställs därefter mot det av de återstående förslagen som mest avviker från grundförslaget. På detta sätt fortsätter man tills det finns ett slutligt motförslag mot grundförslaget.
- 2) Om ett förslag som vunnit understöd innebär att grundförslaget helt och hållet förkastas måste tas upp till omröstning, ska detta sist ställas mot det förslag som vunnit bland de övriga förslagen.
- 3) Om ärendet gäller beviljande av ett anslag tas godkännandet eller förkastandet av förslaget med det största beloppet först upp till omröstning och på detta sätt fortsätter man enligt storleken på beloppen i förslagen tills något förslag godkänns, och då tas förslagen med mindre belopp inte längre upp till omröstning.

Om det enligt kyrkolagen krävs kvalificerad majoritet för att ett beslut ska kunna fattas ska ordföranden i enlighet med 10 kap. 6 § 3 mom. i kyrkoordningen meddela detta innan omröstningen förrättas och beakta det när resultatet av omröstningen konstateras.

Ordföranden konstaterar med stöd av 10 kap. 6 § i kyrkoordningen det beslut som tillkommit genom omröstning.

Motivering:

Omröstningar ska förrättas öppet. Som beslut gäller det förslag som fått flest röster eller den kvalificerade majoritet som föreskrivs. Om rösterna faller lika vid omröstning, gäller som beslut den åsikt som ordföranden har röstat för (KL 10:18). Ordföranden kan således inte rösta "blankt" om de tidigare rösterna fallit lika. I vissa ärenden som gäller befintliga tjänsteförhållanden väljs vid lika röstetal dock den lösning som är lindrigare för tjänsteinnehavaren eller arbetstagaren.

Dessutom föreskrivs det om omröstning i 10 kap. 6 § 2 mom. i kyrkoordningen, enligt vilket ordföranden, om ett motförslag har fått understöd, ska konstatera vilka förslag som inte fått understöd och vilka förslag som ska tas upp till omröstning. Omröstning förrättas om ett framställt förslag och samtliga understödda motförslag genom att två förslag åt gången ställs mot varandra. Ordföranden föreslår för organet att det godkänner ett omröstningssätt och, om flera omröstningar ska förrättas, en omröstningsordning. Dessutom lägger ordföranden fram ett omröstningsförslag så att svaret "ja" eller "nej" uttrycker ståndpunkten till förslaget.

Ordföranden ska således be organet godkänna både omröstningssättet och vid behov omröstningsordningen. I kyrkofullmäktige och gemensamma kyrkofullmäktige krävs kvalificerad majoritet i de ärenden som anges i 3 kap. 9 § 2 mom. i kyrkolagen.

Enligt etablerad praxis ställs de förslag som är längst ifrån behandlingens grundförslag först mot varandra. Det vinnande förslaget ställs sedan i en ny omröstning mot det förslag som ligger näst längst ifrån det förslag som utgör grundförslaget och man fortsätter på detta sätt tills det står klart vilket förslag som ska ställas mot grundförslaget. Ett förslag till eventuellt förkastande ställs först i sista hand mot den ståndpunkt som i omröstningen vunnit över de andra förslagen. Om ärendet gäller beviljande av anslag kan man först ta rösta om det förslag som gäller det största beloppet för godkännande eller förkastande och därifrån fortsätta neråt i förslagets storleksordning tills något av förslagen godkänns. Om mindre förslag än det godkända genomförs därefter inga omröstningar.

Ordföranden konstaterar att ett beslut har fattats. Förslag till hemställningsklämmor behandlas separat efter att beslut fattats i ärendet. Hemställningsklämmor är inte juridiskt bindande. De får således inte ändra eller utvidga organets beslut eller stå i konflikt med det.

Val som förrättas i ett organ

Om personval används benämningen val. Det kan gälla val av en eller flera personer till ett förtroendeuppdrag eller val av en tjänsteinnehavare eller arbetstagare för anställning. Valet kan vara enhälligt, varvid man inte behöver vidta någon egentlig valförrättning. Val kan förrättas antingen som majoritetsval eller, vid val av flera förtroendevalda, även som proportionellt val. Ett val är det fråga om först när ett slutgiltigt beslut fattas om urvalet.

Vid val av förtroendevalda väljs ersättarna vid samma valförrättning som de ordinarie medlemmarna. Ibland är ersättarna personliga, och då omfattar kandidaturen i praktiken ett kandidatpar bestående av den ordinarie medlemmen och dennas personliga ersättare. Kandidatuppställningen görs alltså före valet. Kandidaterna (kandidatparen) ska

godkännas före valet. Vid behov godkännas kandidatparen genom omröstning. Om ersätternas inte är personliga, blir de kandidater valda som i majoritetsval fått flest röster efter de personer som utsetts till ordinarie ledamöter.

Majoritetsval förrättas med slutna sedlar om en av organets medlemmar så kräver. Proportionellt val sker alltid med slutna sedlar. Vid ett elektroniskt sammanträde kan val förrättas med slutna sedlar endast om valhemligheten kan tryggas. Tryggande av valhemligheten förutsätter att alla röster som avgetts i valet och alla personer som avgett en röst på ett tillförlitligt sätt kan separeras från varandra, vilket förutsätter ett elektroniskt röstningssystem. Om organet vid ett elektroniskt sammanträde inte har elektroniska röstningssystem som möjliggör distansröstning till sitt förfogande och om det vid sammanträdet föreslås att valet ska förrättas med slutna sedlar ska ärendet flyttas fram till nästa sammanträde som ordnas på plats.

En person som ska väljas genom val måste vara valbar. Bestämmelser om valbarhet till förtroendeuppdrag finns i 9 kap. 2 § i kyrkolagen och om begränsning av valbarheten i 3 § i samma kapitel. Om till exempel en person som inte är valbar väljs som förtroendevald i kyrkofullmäktige får kyrkorådet med stöd av 3 kap. 11 § i kyrkolagen inte verkställa beslutet och ärendet ska föras till kyrkofullmäktige för ny behandling. Vid val till ett anställningsförhållande kan en röst ges till den som sökt tjänsten eller befattningen och som uppfyller behörighetsvillkoren. Vid behov avgör organet genom sitt beslut huruvida en person är valbar.

Val förrättas i första hand som majoritetsval. Proportionella val kan förrättas endast när förtroendevalda ska väljas och valet måste gälla minst två personer. Proportionella val förrättas om en tillräckligt stor del av medlemmarna i organet kräver det. Enligt 10 kap. 19 § 2 mom. i kyrkolagen ska val av förtroendevalda förrättas som proportionellt val, om det begärs av minst så många närvarande medlemmar som motsvarar den kvot som fås när antalet närvarande delas med det antal som ska väljas, ökat med ett. Om kvoten är ett brutet tal, ska den avrundas till närmaste högre hela tal. Om kvoten till exempel blir 2,1 höjs den till nästa heltal, som är 3. Ordföranden har till uppgift att konstatera om de som kräver proportionellt val uppfyller det föreskrivna antalet.

Exempel: Det finns 10 närvarande medlemmar av kyrkofullmäktige och 5 förtroendevalda ska väljas. Då divideras antalet närvarande (10) med sex ($5 + 1 =$ antalet närvarande medlemmar ökat med ett). Kvoten (cirka 1,66) höjs till nästa heltal, vilket är två. Proportionellt val ska alltså förrättas om minst två närvarande medlemmar av kyrkofullmäktige så kräver. I rättspraxis har man ansett (HFD 1984 II 20), att ordföranden även i det fall då en fullmäktigs förslag om att proportionellt val ska förrättas inte får något understöd vid behov genom omröstning ska konstatera huruvida förslaget har så många

fullmäktigemedlemmars understöd som krävs för förrättande av proportionellt val. Om iakttagandet av ett proportionellt valsätt kan man enligt rättspraxis (HFD 1973 II 37) rösta mitt under ärendets behandling och även på nytt under samma sammanträde.

Vid proportionella val iakttas i tillämpliga delar vad som föreskrivs om församlingsval. Närmare bestämmelser om förrättande av proportionella val finns i förvaltningsstadgan.

A. Majoritetsval

43 § Omröstning i majoritetsval

Vid majoritetsval kan rösten ges till en valbar kandidat eller ett valbart kandidatpar. Om det ska väljas fler än en person, har en medlem av organet lika många röster som antalet personer eller kandidatpar som ska väljas.

Den röstande kan endast ge en röst till varje kandidat eller kandidatpar. Alla röster måste inte utnyttjas.

Motivering:

Personer till olika poster utses genom val (KL 10:19). Det kan gälla val av en eller flera personer till ett förtroendeuppdrag eller val av en tjänsteinnehavare eller arbetstagare för anställning. Valet kan vara enhälligt, varvid man inte behöver vidta någon egentlig valförrättning.

Vid majoritetsval utses de personer som fått flest röster. Om fler än en ska väljas har varje medlem av organet lika många röster till sitt förfogande som antalet personer eller kandidatpar som ska väljas. En kandidat kan ges endast en röst, men man behöver inte använda alla röster. Röster kan ges till varje valbar kandidat som kommer i fråga för valet, oavsett om han eller hon har föreslagits eller understötts i debatten.

När medlemmar väljs till ett organ bör bestämmelserna i 9 kap. 8 § i kyrkolagen om kvinnors och mäns representation i olika organ beaktas. Den medlem och dennes personliga ersättare som utgör ett kandidatpar behöver inte vara av samma kön. Den föreskrivna andelen kvinnor och män ska uppfyllas separat för både medlemmarnas och ersättarnas del. Ordföranden ska före valet konstatera de krav som föreligger i fråga om organens sammansättning.

44 § Biträden vid valförrättning

När majoritetsval förrättas med slutna sedlar ska organets ordförande kalla minst två medlemmar att biträda vid valförrättningen.

ELLER

När majoritetsval förrättas med slutna sedlar fungerar sammanträdets protokolljusterare samtidigt som rösträknare och biträder även i övrigt vid valförrättningen, såvida inte organet beslutar något annat.

Motivering:

I modellparagrafen finns två alternativa punkter, varav den mest ändamålsenliga väljs. Det onödiga alternativet stryks. I majoritetsval används slutna röstsedlar om minst en av de röstande kräver det (KL 10:19,4).

45 § Anteckningar på röstsedlarna

På röstsedlarna skrivs namnen på dem som ska väljas och vid behov även deras yrken så tydligt att det inte kan uppstå någon oklarhet om vilken person som avses.

Motivering:

Bestämmelserna om församlingsval har inte utfärdats för tillämpning i majoritetsval. Därför behöver en bestämmelse tas in i förvaltningsstadgan. Vid majoritetsval ges kandidaterna inga nummer, utan namnen på kandidaterna skrivs på röstsedeln. Vid behov kan även yrket skrivas.

46 § Tryggande av valhemligheten

Rösterna ges i den ordning som framgår av namnuppropet.

Vid en omröstning med slutna röstsedlar ska röstsedeln vikas så att innehållet inte är synligt.

Motivering:

Bestämmelserna om församlingsval har inte utfärdats för tillämpning i majoritetsval. Därför behöver bestämmelsen om tryggande av valhemligheten tas in i förvaltningsstadgan. För att valhemligheten ska kunna tryggas ska röstningsanteckningar inte göras med en sådan penna med vilken anteckningen syns genom röstsedeln. Det rekommenderas också att man använder ett tjockare papper än normalt för röstsedlarna, så att röstningsanteckningarna inte syns genom pappret.

Även om valet förrättas i ett organ utan sluten omröstning, antecknas i protokollet endast valresultatet, men inte vem som har röstat på respektive kandidat.

47 § Ogiltiga röstsedlar

En röstsedel är ogiltig, om det inte av anteckningen tydligt framgår vilken kandidat som avses eller om den röstandes namn eller något särskilt kännetecken på den röstande skrivits på röstsedeln eller om någon annan obehörig anteckning gjorts på den.

Motivering:

Bestämmelserna om församlingsval har inte stiftats för tillämpning i majoritetsval. Därför behöver en bestämmelse tas in i förvaltningsstadgan. När bestämmelsen tolkas är det bra att beakta bland annat de bestämmelser och anvisningar som gäller församlingsval samt rättspraxis. Som obehörig betraktas exempelvis inte en sådan anteckning på röstsedeln som endast förtydligar vilken kandidat den röstande har avsett att rösta på.

B. Proportionellt val

48 § Valnämnd

[Kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige](#) och [vid behov andra organ](#) ska vid sitt första sammanträde inom sig för sin mandatperiod tillsätta en valnämnd för proportionella val. Till nämnden utses tre ordinarie medlemmar och tre ersättare.

Valnämnden utser inom sig en ordförande och en vice ordförande. Valnämnden är beslutför med två medlemmar. Om valnämnden inte är beslutför kan fullmäktige [eller det organ som tillsatt valnämnden](#) tillfälligt komplettera den för en valförrättning.

Valnämnden har rätt att ta hjälp av sakkunniga och att utse en sekreterare. [Sekreterare för den valnämnd som tillsatts av fullmäktige är fullmäktiges protokollförare, om inte fullmäktige beslutar något annat.](#)

Motivering:

Proportionellt valsätt kan endast användas vid val av förtroendevalda när antalet personer som ska väljas är minst två (KL 10:19,2). I paragrafen föreskrivs det om kyrkofullmäktiges eller gemensamma kyrkofullmäktiges interna valnämnd, som tillsätts för kyrkofullmäktiges eller gemensamma kyrkofullmäktiges hela mandatperiod för att förrätta proportionella val i organet i fråga. Om beslutanderätten i fråga om valet av förtroendevalda har delegerats till andra organ, ska en intern valnämnd för organet tillsättas även i dessa organ. Med en valnämnd enligt förvaltningsstadgan avses således inte en sådan valnämnd som avses i 9 kap. 16 § 1 mom. i kyrkolagen och som förrättar församlingsval eller extra församlingsval.

Den valnämnd som avses i denna paragraf tillsätts för förrättandet av proportionella val under fullmäktiges hela mandatperiod och tillsättningen sker enligt bestämmelsen genast vid det tillträdande fullmäktiges första sammanträde. Valnämnden förrättar till exempel val av kyrkoråd eller gemensamma kyrkoråd om tillräckligt många av de närvarande medlemmarna kräver att valet ska förrättas proportionellt.

Om det är ändamålsenligt att kyrkofullmäktiges protokollförare fungerar som sekreterare för fullmäktiges valnämnd, tas sista meningen i det sista momentet in i förvaltningsstadgan. I annat fall stryks den.

49 § Kandidatuppställning samt granskning och rättelser av kandidatlistor

Organet bestämmer när kandidatlistorna senast ska lämnas in till organets ordförande. På varje kandidatlista får anges högst dubbelt så många kandidater eller kandidatpar som ska väljas i valet.

I kandidatlistans rubrik ska anges vid vilket val den ska användas. Minst en av organets medlemmar ska underteckna kandidatlistan. Den första undertecknaren är ombud för listan. Ombudets uppgift är att överlämna listan till organets ordförande och denne har rätt att göra de rättelser i listan som avses i 3 mom.

När tidsfristen för inlämnande av kandidatlistorna har löpt ut ska ordförande överlämna listorna till valnämnden för granskning. Om valnämnden finner fel i en kandidatlista ska ombudet ges tillfälle att rätta felen inom den tid som valnämnden har utsatt.

Motivering:

En kandidatlista kan innehålla högst två gånger så många kandidater som ska väljas vid valet. Om listan innehåller fler kandidater gör valnämnden en anmärkning om saken till listans ombud i enlighet med 3 § mom. Om medlemmarna i ett organ där ersättarna är personliga utses genom proportionellt val, ska kandidaten vara ett kandidatpar, dvs. en medlem och dennes ersättare.

Listans ombud företräder kandidatlistans undertecknare, vilka tillsammans bildar en fritt organiserad sammanslutning för val av vissa kandidater. Om det finns lika många kandidater eller kandidatpar på de olika listorna som det antal som ska väljas, rör det sig om ett så kallat sämjoval, varvid kandidaterna enligt 9 kap. 48 § i kyrkoordningen utses utan val.

Efter att tiden för kandidatuppställningen gått ut granskar valnämnden kandidatlistorna. I enlighet med 9 kap. 14 § i kyrkoordningen kontrolleras inga listor som lämnats in efter att tidsfristen gått ut. Om listans sammansättning är felaktig, kandidaterna inte är

valbara eller listan har andra brister bereder valnämnden ombudet för listan tillfälle att ge en förklaring eller göra en rättelse. Om kandidatlistan inte kan godkännas ens efter komplettering eller rättelse ska den förkastas. Om felet avser endast en viss kandidat ska endast denna kandidats namn strykas från kandidatlistan.

50 § Sammanställning av kandidatlistor

När tidsfristen för korrigeringen av kandidatlistor gått ut gör valnämnden en sammanställning av de godkända kandidatlistorna.

Motivering:

Om sammanställningen av kandidatlistor föreskrivs i 9 kap. 16 § i kyrkoordningen. I fråga om numreringen tillämpas samma förfarande som vid församlingsval. Först fastslås ordningsföljden för kandidatlistorna genom lottning varefter kandidaterna eller kandidatparen numreras i löpande ordning enligt den lottade ordningen. Numreringen startar från nummer 2.

51 § Framläggande av kandidatlistor

Sammanställningen av kandidatlistorna ska läggas fram för påseende i sammanträdeslokalen minst femton minuter innan namnuppropet för valförrättningen börjar.

ELLER

Innan namnuppropet för valförrättningen börjar ska sammanställningen av kandidatlistorna delges organets medlemmar och läsas upp för organet.

Motivering:

I paragrafen finns två alternativa punkter om framläggande och delgivning av sammanställningen av kandidatlistor. Det onödiga alternativet stryks.

52 § Röstning och räkning av valresultatet

På röstsedelns antecknas kandidatens eller kandidatparets nummer. Inga andra anteckningar får göras på röstsedelns.

Medlemmarna i organet lämnar sina röstsedlar i den ordning som framgår av namnuppropet.

Valnämnden granskar röstsedlarnas giltighet och kandidaternas valbarhet samt beräknar valresultatet.

Motivering:

I proportionella val antecknas kandidatens eller kandidatparets nummer på röstsedeln. Det uppstår lätt oklarheter i fråga om siffrorna 1 och 7, så de röstande kan därför få anvisningar i hur dessa ska skrivas.

Om grunderna för ogiltiga röstsedlar föreskrivs i 9 kap. 45 § i kyrkoordningen. Också en tom röstsedel anses som ogiltig. Enligt 9 kap. 45 § 2 mom. i kyrkoordningen gäller att som obehörig betraktas inte en sådan anteckning på röstsedeln som endast förtydligar vilken kandidat den röstande har avsett att rösta på. I rättspraxis har en röstsedel där kandidatens namn har antecknats på baksidan inte ansetts vara ogiltig (HFD 1973 A II 34) och inte heller en röstsedel där den röstande har strukit över den siffra denne först antecknat när det i övrigt framgick av den siffra som antecknats på röstsedeln vilken kandidat som avsågs (HFD 1983 A II 1). En röstsedel där det förutom kandidatens nummer dessutom hade antecknats "TJ " (VD), ansågs ogiltig i högsta förvaltningsdomstolen (HFD 1983 A II 2).

I ett proportionellt val räknas resultatet med hjälp av d'Hondts metod. En kandidatlista får då representantplatser i samma förhållande som den får röster. En enskild röst gagnar alltså såväl listan som den kandidat/det kandidatpar man röstat på.

53 § Meddelande av valresultat och arkivering av valhandlingar

När valresultatet har räknats meddelar valnämnden detta skriftligen till organets ordförande, som avkunnar valresultatet för organet.

Kandidatlistorna, sammanställningen av dessa samt röstsedlarna fogas till sammanträdeshandlingarna. Röstsedlarna förvaras i ett förslutet kuvert.

Motivering:

Valresultatet presenteras för organet i enlighet med det förfarande som anges i denna paragraf. På skötseln av församlingens arkivväsende tillämpas i enlighet med 10 kap. 7 § i kyrkolagen primärt arkivlagen. Förvaringstiden för dokumenten framgår av arkivbildningsplanen.

Protokoll

54 § Upprättande av protokoll

Organets ordförande ser till att protokoll förs och svarar för innehållet i protokollet. Om ordföranden och protokollföraren är av olika åsikt om hur sammanträdet förlöpt skrivs protokollet utifrån ordförandens uppfattning.

I protokollet ska åtminstone antecknas:

- 1) som uppgifter om konstitueringen**
 - a) organets namn
 - b) de sammanträdes- och beslutssätt som använts (ordinarie sammanträde/elektroniskt sammanträde/hybridsammanträde/elektroniskt beslutsförfarande)
 - c) tidpunkten då sammanträdet inleddes och avslutades samt avbrott i sammanträdet
 - d) sammanträdesplatsen
 - e) närvarande och frånvarande och i vilken egenskap var och en har varit närvarande
 - f) mötets laglighet och beslutförhet
 - g) vilka som valts till protokolljusterare

- 2) som uppgifter om ett ärendes behandling**

- a) ärenderubrik
- b) redogörelse för ärendet
- c) beslutsförslag
- d) jäv och jävsgrunder
- e) framställda förslag och om de fått understöd
- f) utlåtanden från dem som hörts
- g) omröstningar: omröstningssätt, omröstningsordning, omröstningsförslag samt omröstningsresultatet så att varje medlems ställningstagande framgår av protokollet
- h) val: valsätt och valresultat
- i) beslut i ärendet
- j) avvikande mening
- k) godkända hemställningsklämmor

- 3) som övriga uppgifter**

- a) anteckningar om sekretess
- b) ordförandens underskrift
- c) protokollförarens kontrasignering
- d) anvisningar för sökande av ändring
- e) anteckning om protokolljustering
- f) anteckning om framläggande av protokollet i det allmänna datanätet

Protokollet undertecknas av ordföranden och kontrasigneras av protokollföraren.

Motivering:

Enligt 10 kap. 8 § 1 mom. i kyrkoordningen finns bestämmelser om upprättande och justering av protokoll i förvaltningsstadgan. I protokollet antecknas uppgifter om organisationen, uppgifter om ärendets behandling och övriga uppgifter. I fråga om ett ärende som strukits från föredragningslistan antecknas i protokollet ärenderubriken och en anteckning om att ärendet strukits från föredragningslistan. Om behandlingen av ärendet har avbrutits görs en anteckning i protokollet om ett understött förslag till bordläggning eller återförvisande och omröstningsresultatet.

När man antecknar närvarande och frånvarande personer i protokollet är det också viktigt att anteckna när en person har avlägsnat sig från eller infunnit sig till sammanträdet. I kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och vid behov även i församlingsrådet, där vissa beslut enligt kyrkolagen kan förutsätta kvalificerad majoritet, finns det också skäl att anteckna antalet närvarande medlemmar för att underlätta beräkningen av den kvalificerade majoritet som behövs.

Som uppgifter om behandlingen av ärendet ska bland annat framgå om föredraganden har ändrat sitt beslutsförslag eller muntligen kompletterat det under sammanträdet. Likaså ska i protokollet antecknas det motförslag som framställts och huruvida motförslaget vunnit understöd samt avvikande mening. Till uppgifterna om behandlingen av ärendet hör också anmälan om jäv eller en framställd invändning om jäv för en medlem samt ett avgörande om jäv för organet.

I 44 och 45 § i förvaltningslagen föreskrivs om beslutets innehåll och motivering av beslut. Dessa bestämmelser i förvaltningslagen ska beaktas när protokoll upprättas. Enligt 10 kap. 19 § 1 mom. i kyrkolagen kan motivering utelämnas om det rör sig om förrättande av ett val. Även i 45 § 2 mom. i förvaltningslagen föreskrivs om situationer där motiveringar kan utelämnas. Till protokollet ska fogas en besväransvisning som gäller de beslut som ingår i protokollet.

Enligt 28 och 29 § i språklagen gäller att i en tvåspråkig kommun och samkommun ska fullmäktiges protokoll skrivas på finska och svenska och ledamöter i organ har rätt att använda finska eller svenska i skriftliga yttranden eller ställningstaganden till protokollet eller ett betänkande. Dessa bestämmelser tillämpas enligt 2 kap. i kyrkolagen även på en myndighet i en tvåspråkig församling och kyrklig samfällighet, I församlingar som helt eller delvis finns inom samernas hembygdsområde ska man i fråga om protokollets språk även beakta tillämpliga bestämmelser i den samiska språklagen.

55 § Protokolljustering

Protokollet justeras av två medlemmar av organet som separat väljs för uppgiften varje gång, om inte organet beslutar annorlunda.

Om det vid justeringen av protokollet råder oenighet om protokollets innehåll, ska organet till denna del justera protokollet vid följande sammanträde.

Motivering:

Protokollet justeras av de utsedda protokolljusterarna. De bör närvara under organets hela sammanträde. Om den som utsetts till protokolljusterare konstateras vara jävig i fråga om ett ärende på föredragningslistan, ska en ojävig justerare väljas för detta ärende i stället för den jäviga. Protokolljusterarna kan inte göra ändringar i det uppgjorda protokollet. Vid behov kan protokollet justeras vid organets nästa sammanträde, varvid organet också kan rösta om huruvida ändringar ska göras i protokollet. Om det är fråga om fullmäktiges protokoll bereder kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet ärendet liksom övriga ärenden för fullmäktiges sammanträde.

Protokollet eller en del av det kan vid behov justeras direkt på organets sammanträde. Justeringen sker så att protokollet läses och konstateras justerat. Efter justeringen har protokollet offentlig trovärdighet. Protokollet blir i regel offentligt efter att det har justerats.

Enligt 10 kap. 22 § i kyrkolagen ska anmälan om avvikande mening göras genast då beslutet fattats. Motiveringar kan fogas till protokollet om de inlämnas skriftligen till protokollföraren senast då protokollet justeras.

56 § Anmälan om att ärendet överförs till kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet/församlingsrådet för behandling

Om kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet/församlingsrådet eller dess ordförande vill överföra ett beslut för att behandlas av kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet/församlingsrådet ska yrkandet på det meddelas den part som har avgjort ärendet inom dagar från att utdraget ur beslutsförteckningen eller något annat meddelande har delgetts kyrkorådets/gemensamma kyrkorådets/församlingsrådets ordförande eller vice ordförande.

Motivering:

Beslutanderätt som hör till kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet eller församlingsrådet kan genom förvaltningsstadgan eller instruktionen överföras till ett lägre organ eller en

tjänsteinnehavare (KL 3:6, 3:16 och 3:18). Ett delegerat ärende som hör till ett lägre organ eller en tjänsteinnehavare kan överföras tillbaka till det högre organet på det sätt som anges i förvaltningsstadgan (KL 10 kap. 10 § 1 mom.). Kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet eller församlingsrådet eller dess ordförande kan alltså besluta att överföra ett ärende som en sektion, direktion, förtroendevald eller tjänsteinnehavare har fattat beslut om till organet i fråga. När kyrkorådet, gemensamma kyrkorådet eller församlingsrådet behandlar detta ärende är det inte bundet till det lägre organets, tjänsteinnehavarens eller förtroendevaldas avgörande. Det tidigare beslutet kan upphävas, ändras eller återförvisas för ny behandling.

Ett ärende ska överföras till ett högre organ för behandling inom den tid som en i kyrkolagens 12 kap. 2 § avsedd begäran om omprövning av ett beslut ska framställas. Ärendet kan alltså inte överföras efter att beslutet vunnit laga kraft. Överföringen av ett ärende förutsätter emellertid inte att besvär ska kunna anföras över beslutet.

5 kap. SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

Särskilda bestämmelser om kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige

57 § Sittordning

På kyrkofullmäktiges/gemensamma kyrkofullmäktiges sammanträden sitter medlemmarna i enlighet med den sittordning som ordföranden godkänt.

Motivering:

Paragrafen är frivillig och kan vid behov helt lämnas bort. Det är främst stora församlingar och kyrkliga samfälligheter som använder sig av en fastslagen sittordning.

58 § Initiativ från fullmäktigeledamöter

Efter att de ärenden som nämns i sammanträdeskallelsen har behandlats har medlemmar av kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige rätt att lämna in skriftliga initiativ som gäller församlingens/den kyrkliga samfällighetens verksamhet och förvaltning.

Initiativet lämnas in till ordföranden. Vid ett elektroniskt sammanträde ska initiativ lämnas in elektroniskt på det sätt som sammanträdet ordförande meddelar. Om inlämnande av ett initiativ ska meddelas till sekreteraren och ordföranden innan sammanträdet inleds eller i samband med att arbetsordningen för sammanträdet godkänns.

Ordföranden ska utan dröjsmål lämna initiativet till kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet för beredning. Kyrkofullmäktige/Gemensamma kyrkofullmäktige kan besluta att en remissdebatt förs om beredningen av det ärende som avses i initiativet.

Kyrkorådet ska vid behov se till att föra initiativet till fullmäktige för slutgiltig behandling inom ett år.

Kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet ska årligen före utgången av månad förse kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige med en förteckning över de initiativ som lagts fram av fullmäktigemedlemmarna och sänts till kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet och som inte behandlats slutgiltigt av kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige före utgången av föregående år. Samtidigt ska uppges vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av dessa. Fullmäktige kan konstatera vilka motioner som är slutbehandlade.

Motivering:

Enligt 3 kap. 3 § 4 mom. i kyrkolagen har en församlingsmedlem rätt att ta initiativ i ett ärende som gäller församlingens eller den kyrkliga samfällighetens verksamhet och förvaltning. Initiativtagaren ska informeras om vilka åtgärder församlingen har vidtagit med anledning av initiativet.

Kyrkolagen eller kyrkoordningen innehåller inte längre några särskilda bestämmelser om de förtroendevaldas initiativrätt, såsom fullmäktigeinitiativ, utan man har ansett att medlemmarnas initiativrätt också gäller församlingens förtroendevalda. Av tradition har det dock ansetts att fullmäktige kan lägga fram initiativ också vid fullmäktiges sammanträde. Bestämmelser om behandlingen av ett sådant initiativ kan finnas i förvaltningsstadgan. Paragrafen innehåller bestämmelser om en fullmäktigemedlems initiativ på samma sätt som det inom kommunförvaltningen föreskrivs om fullmäktigeinitiativ.

Den punkt i 2 mom. som är skriven med blå text är frivillig och kan vid behov helt lämnas bort.

Initiativet ska behandlas av den myndighet i församlingen som är behörig i det ärende som initiativet gäller. Om det är fullmäktige som är behörigt kan kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet inte genom eget beslut konstatera att initiativet inte ger anledning till åtgärder. Enligt 3 kap. 3 § 4 mom. i kyrkolagen ska initiativtagaren informeras om vilka åtgärder församlingen har vidtagit med anledning av initiativet. Initiativtagaren ska informeras även i det fallet att initiativet inte har föranlett några åtgärder. Ett beslut där det konstaterats att initiativet inte ger anledning till åtgärder har enligt rättspraxis inte ansetts vara ett slutligt avgörande i sak. Därmed kan man inte söka ändring i ett sådant beslut och till beslutet ska fogas ett förbud mot att söka ändring.

I paragrafens sista moment kompletteras punkten där man föreskriver om den förteckning över ärenden som inlets och tidpunkten när den ska ges. Den verksamhetsberättelse som upprättas i enlighet med 6 kap. 6 § i kyrkoordningen ska innehålla en förteckning över de initiativ som lagts fram och de åtgärder som vidtagits med anledning av dem. Den i detta moment avsedda förteckning som upprättas för fullmäktige skiljer sig således från verksamhetsberättelsens uppgifter på så sätt att den enbart innehåller uppgifter om de initiativ som var anhängiga vid förra årets slut. Fullmäktige kan utifrån förteckningen konstatera vilka initiativ som behandlats till slut.

59 § Frågetimme

En medlem av kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige har rätt att under frågetimmen ställa korta, högst tre minuter långa, frågor om ärenden som gäller församlingens/den kyrkliga samfällighetens förvaltning, ekonomi och verksamhet till de ledande tjänsteinnehavarna i församlingen/den kyrkliga samfälligheten. Frågetimmen hålls innan

kyrkofullmäktiges/gemensamma kyrkofullmäktiges sammanträde inleds i samband med de sammanträden som ordföranden fastslår, om inte kyrkofullmäktige beslutar annorlunda.

ELLER

En medlem av kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige har rätt att under frågetimmen ställa korta, högst minuter långa, frågor om ärenden som gäller församlingens/den kyrkliga samfällighetens förvaltning, ekonomi och verksamhet till de ledande tjänsteinnehavarna i församlingen/den kyrkliga samfälligheten. Frågetimmen hålls i samband med..... sammanträden, om inte kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige beslutar annorlunda.

Kyrkofullmäktiges/gemensamma kyrkofullmäktiges ordförande fungerar som ordförande under frågetimmen. De ledande tjänsteinnehavarna besvarar frågorna. De korta frågorna ska lämnas in skriftligt till sekreteraren senast dagar före fullmäktiges sammanträde. Frågor som inkommit senare och frågor man inte hinner besvara under frågetimmen flyttas till följande frågetimme.

Frågorna besvaras i den ordning de inkommit, om inte ordföranden beslutar annorlunda. Efter att ha fått svar har frågeställaren rätt att ställa två korta tillägsfrågor som relaterar till ärendet. Ingen diskussion förs med anledning av frågorna. Ordföranden har rätt att begränsa anförandena.

Fullmäktiges medlemmar och deras ersättare informeras om frågetimmen senast dagar före fullmäktiges sammanträde. Om en medlem av fullmäktige är frånvarande från sammanträdet kan hans eller hennes ersättare närvara på frågetimmen.

Frågetimmen är offentlig.

Motivering:

Modellparagrafen är ny och där fastslås att en frågetimme ska hållas, i enlighet med motsvarande praxis inom kommunförvaltningen. Observera att paragrafen är helt frivillig och kan alltså lämnas bort. Om paragrafen tas in i förvaltningsstadgan bör man överväga hur noggrant man vill definiera frågetimmens förlopp. I paragrafen kan tas in alla eller endast en del av modellparagrafens bestämmelser som sådana eller ändrade enligt församlingens eller den kyrkliga samfällighetens behov. De rödmarkerade punkterna är alternativa, varvid det obehövliga alternativet stryks. De öppna punkterna kompletteras vid behov.

60 § Aftonskola

Aftonskolor ordnas under de tider som kyrkofullmäktiges/gemensamma kyrkofullmäktiges ordförande fastställer.

I aftonskolan ges utredningar och information om viktiga ärenden som är under behandling och dessa diskuteras.

En ersättare i kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige kan i stället för en frånvarande ordinarie medlem delta i en aftonskola som ordnas under sammanträdesdagen. Om aftonskolan ordnas någon annan gång än den dag fullmäktige har sammanträde kan utöver fullmäktiges medlemmar även delta i aftonskolan.

Kyrkofullmäktiges/gemensamma kyrkofullmäktiges ordförande fungerar som ordförande för aftonskolan. Över de ärenden som behandlats i aftonskolan ska upprättas en promemoria. Ordföranden har rätt att begränsa anförandena.

Aftonskolorna är slutna om de inte av särskilda skäl ordnas som offentliga.

Motivering:

Paragrafen är ny och där fastslås att en aftonskola ska hållas i enlighet med den praxis som råder inom kommunalförvaltningen. Paragrafen är helt frivillig och liksom föregående paragraf kan den helt lämnas bort. Om paragrafen tas in i förvaltningsstadgan bör man överväga hur noggrant man vill definiera aftonskolans förlopp. I paragrafen kan tas in alla eller endast en del av modellparagrafens bestämmelser som sådana eller ändrade för församlingens eller den kyrkliga samfällighetens behov.

Aftonskolan är ett redskap och tillvägagångssätt för fullmäktiges arbete vid sidan av beslutsmötena. Aftonskolan kan till exempel vara ett seminarium. Aftonskolan kan ordnas som en offentlig tillställning till exempel när man i enlighet med 3 kap. 3 § 3 mom. i kyrkolagen främjar församlingsmedlemmarnas möjligheter att delta och påverka genom att ordna möten för diskussion och hörande och ta reda på församlingsmedlemmarnas åsikter innan beslut fattas. Ofta är aftonskolan dock till sin natur sådan att den lämpar sig bättre som en sluten tillställning som anordnas under friare former.

Övriga bestämmelser

61 § Medlemsinitiativ

Ett initiativ som avses i 3 kap. 3 § 4 mom. i kyrkolagen ska läggas fram skriftligt eller med ett elektroniskt dokument. Av initiativet ska framgå vad saken gäller samt initiativtagarens namn, församling och kontaktinformation.

Motivering:

Paragrafen gäller framläggande av medlemsinitiativ som avses i kyrkolagen. Församlingsmedlemmar i alla åldrar har initiativrätt.

62 § Behandling av initiativ

Ett initiativ behandlas av den myndighet i **församlingen/den kyrkliga samfälligheten** som har beslutanderätt i det ärende som initiativet avser.

Kyrkorådet/Gemensamma kyrkorådet ska årligen före utgången av ... månad för fullmäktige lägga fram en förteckning över de initiativ som har tagits i frågor som omfattas av fullmäktiges beslutanderätt och över de åtgärder som har vidtagits på grund av initiativen. Fullmäktige kan samtidigt besluta vilka initiativ som är slutbehandlade.

Initiativ som hör till ett annat organs än **kyrkofullmäktiges/gemensamma kyrkofullmäktiges** beslutanderätt ska delges organet på det sätt som dessa beslutar. Organet kan samtidigt besluta vilka initiativ som är slutbehandlade.

Motivering:

Alla initiativ som inlets i församlingen eller den kyrkliga samfälligheten ska behandlas utan ogrundat dröjsmål i enlighet med 23 § i förvaltningslagen. På motsvarande sätt som i fråga om fullmäktigeinitiativ kan kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet bereda ett ärende som omfattas av fullmäktiges beslutanderätt och som avses i initiativet för att behandlas som ett eget ärende i fullmäktige eller informera fullmäktige om initiativen och de åtgärder som vidtagits med anledning av dem i form av en förteckning minst en gång om året.

Om initiativet gäller en fråga som omfattas av fullmäktiges beslutanderätt, kan kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet inte besluta att initiativet inte föranleder några åtgärder, utan fullmäktige ska kunna ta ställning till frågan.

Bestämmelser om behandlingen av fullmäktiges initiativ finns i 58 § i mallen.

63 § Uppgifter som ska lämnas till initiativtagaren

Initiativtagaren ska inom en månad efter att initiativet inkommit underrättas om hos vilken myndighet inom **församlingen/den kyrkliga samfälligheten** som initiativet behandlas. Samtidigt ska man meddela den beräknade tiden för behandlingen av initiativet och vem som ger närmare information om behandlingen.

När initiativet är slutbehandlat, ska initiativtagaren underrättas om huruvida initiativet har lett till åtgärder.

Motivering:

Församlingen eller den kyrkliga samfälligheten ska besvara initiativet (KL 3:3,4). Till god förvaltning hör att initiativtagaren informeras om att initiativet är mottaget och vem som är behörig att behandla ärendet och vem som kan ge ytterligare information.

Myndigheten är dock inte skyldig att innehållsligt undersöka och avgöra frågan i initiativet. Därmed leder ett initiativ inte alltid till åtgärder. Om initiativet inte ger anledning till åtgärder i ärendet konstaterar ett beslutfört organ ärendet och till beslutet fogas ett förbud mot att söka ändring. Då innehåller beslutet inte något sådant avgörande i sak som skulle kunna vara föremål för ändringssökande.

Om initiativet är undertecknat av flera personer, underrättas den kontaktperson som anges i initiativet. Om ingen kontaktperson har angetts, underrättas första undertecknaren.

64 § Lämnande av redogörelser för bindningar

Kyrkorådets/gemensamma kyrkorådets/församlingsrådets ordförande, vice ordförande och annan medlem

samt **kyrkofullmäktiges /gemensamma kyrkofullmäktiges** ordförande och vice ordförande ombes inom två månader från inledandet av förtroendeuppdraget lämna en frivillig redogörelse för sådana

till förtroendeuppdraget icke hörande ledningsuppgifter eller förtroendeuppdrag i ett företag eller annan sammanslutning med näringsverksamhet samt för tillgångar som förvärvats för affärs- och placeringsverksamhet och annan betydande förmögenhet som kan ha betydelse vid bedömningen av personens verksamhet som förtroendevald. Det rekommenderas att väsentliga förändringar i bindningar under mandatperioden anmäls inom två månader från förändringen.

Församlingens/den kyrkliga samfällighetens ledande tjänsteinnehavare ombes lämna en motsvarande frivillig redogörelse inom två månader räknat från tjänsteförhållandets inledande. Utöver den kyrkoherde som är ordförande för kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet omfattar dessa:

- 1) ekonomichefen/ekonomidirektören
- 2) etc.

Redogörelserna för bindningar lämnas till församlingens/den kyrkliga samfällighetens interna revisorer/ekonomibyrån/..... (tjänstebeteckning). Inlämnande av en redogörelse för bindningar är inte en förutsättning för att vara förtroendevald eller tjänsteinnehavare.

Den interna revisionen/Ekonomibyrån/..... (tjänstebeteckning) ska föra ett register över de förtroendevaldas och tjänsteinnehavarnas uppgifter om bindningar. Kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet/den interna revisionen ska årligen underrätta kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkorådet om redogörelserna och ändringar i dem.

ELLER

Den interna revisionen/..... (tjänstebeteckning) ska föra ett register över de förtroendevaldas och tjänsteinnehavarnas uppgifter om bindningar. Den personuppgiftsansvarige ska årligen underrätta församlingsrådet om redogörelserna och ändringar i dem.

Kyrkorådet/Gemensamma kyrkorådet/Församlingsrådet/Den interna revisionen sörjer för att de offentliga uppgifterna i bindningsregistret publiceras på församlingens/den kyrkliga samfällighetens webbplats, om den förtroendevalda eller tjänsteinnehavaren har gett sitt samtycke till att uppgifterna publiceras. Uppgifterna ska raderas ur registret och från församlingens webbplats när förtroendeuppdraget eller

tjänsteförhållandet upphör eller när den förtroendevalda eller tjänsteinnehavaren återtar sitt samtycke.

Motivering:

Paragrafen är frivillig. På uppdrag av kyrkomötet utfärdade Kyrkostyrelsen i mars 2021 en rekommendation om redogörelse för bindningar i kyrkan. Syftet med rekommendationen har varit att främja en enhetlig praxis vid redogörelse för bindningar och även uppmuntra till större öppenhet och transparens inom församlingarnas, de kyrkliga samfälligheternas, stiftens och kyrkostyrelsens förvaltning. Samtidigt strävar man efter att trygga kyrkans medlemmars förtroende för att förvaltningen är oberoende och opartisk. (Kyrkostyrelsens cirkulär nr 13/2021)

I enlighet med kyrkomötets beslut bör redogörelsen för bindningar grunda sig på frivillighet, det vill säga samtycke från den förtroendevalda eller den ledande tjänsteinnehavaren. Det rekommenderas att förvaltningsstadgan ska innehålla bestämmelser om frivilliga redogörelser för bindningar. Eftersom det inte finns någon lagstadgad skyldighet till att redogöra för bindningar, kan en sådan skyldighet inte heller åläggas i en förvaltningsstadga eller beslut av organet. Därför lyfts det i paragrafen fram att det är frivilligt att lämna redogörelse och att en utebliven redogörelse inte utgör hinder för att verka som förtroendevald eller tjänsteinnehavare. Den som inte lämnar in en redogörelse för bindningar får inte heller utsättas för åtgärder på grund av detta.

I 4 mom. finns två alternativ, varav det senare torde lämpa sig bäst för förvaltningsstadgan för församlingar som hör till en kyrklig samfällighet.

65 § Undertecknande av handlingar

Beslut om undertecknarna av ett avtal eller en förbindelse som grundar sig på ett beslut av församlingens/den kyrkliga samfällighetens organ eller en tjänsteinnehavare fattas av kyrkorådet/församlingsrådet/gemensamma kyrkorådet med stöd av 10 kap. 3 § 1 mom. i kyrkoordningen.

Ett organs protokollsutdrag undertecknas av protokollföraren eller någon annan person som organet utser.

Riktigheten av utdrag ur och kopior av ett organs handlingar styrks av protokoll - föraren eller någon annan person som organet utser.

Handlingar som gäller beredning undertecknas av den som berett ärendet.

Motivering:

Enligt 10 kap. 3 § i kyrkoordningen beslutar kyrkorådet eller församlingsrådet om namnteckningsrätten i en församling och gemensamma kyrkorådet om namnteckningsrätten i en kyrklig samfällighet. Beslutet om namnteckningsrätt innehåller i regel namnen på personer med namnteckningsrätt och uppdateras när personerna byts. Eftersom beslutanderätten i ärendet hör till kyrkorådet, församlingsrådet eller gemensamma kyrkorådet, har endast en hänvisning om detta tagits in i paragrafens 1 mom. i mallen.

I de övriga momenten föreskrivs det om underskrifter som hör till dokumentförvaltningen. Vid beredningen av ärendet undertecknar beredaren ensam eventuella kompletteringsuppsättningar och begäran om utlåtande i anslutning till beredningen.

66 § Mottagande av tillkännagivanden och stämningar

Förutom av kyrkoherden/gemensamma kyrkorådets ordförande kan en stämning eller annat tillkännagivande till församlingen/den kyrkliga samfälligheten även tas emot för församlingens/den kyrkliga samfällighetens räkning av (tjänstebeteckningar).

Motivering:

I 10 kap. 27 § 1 mom. i kyrkolagen föreskrivs det att en stämning som ska delges en församling eller kyrklig samfällighet eller någon annan delgivning med en församling eller kyrklig samfällighet ska i en församling lämnas till kyrkoherden och i en kyrklig samfällighet till ordföranden för gemensamma kyrkorådet. En stämning eller ett tillkännagivande kan delges också den tjänsteinnehavare som i förvaltningsstadgan eller en instruktion har förordnats att ta emot dem.

6 kap. IKRAFTTRÄDANDE OCH ÄNDRINGAR

67 § Ikraftträdande

Denna förvaltningsstadga träder i kraft den 202....

Motivering:

Enligt 13 kap. 7 §, som hör till kyrkolagens övergångsbestämmelser, tillämpas i församlingar och kyrkliga samfälligheter arbetsordningen för kyrkofullmäktige, arbetsordningen för gemensamma kyrkofullmäktige, reglementet för kyrkorådet, reglementet för gemensamma kyrkorådet, reglementet för församlingsrådet och instruktionen för en direktions i högst sex månader från ikraftträdandet av kyrkolagen. Förvaltningsstadgan ska därmed träda i kraft senast den 1 januari 2024.

Tidigare arbetsordningar, reglementen och instruktioner behöver inte upphävas separat, eftersom de förvaltningsinterna föreskrifter som utfärdats med stöd av den tidigare kyrkolagen har upphävts när kyrkolagen trädde i kraft, även om de enligt övergångsbestämmelsen fortfarande kan tillämpas under den nämnda tiden.

68 § Ändringar som godkänts av kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige/församlingsrådet

Kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige/församlingsrådet har genom sitt beslut x.x.20... § godkänt ändringarna i x, x och x § i förvaltningsstadgan, vilka träder i kraft

Motivering:

Paragrafen används först när den första ändringen görs i förvaltningsstadgan. I fortsättningen ska varje ändring förtecknas på motsvarande sätt i förvaltningsstadgan, varje ändringsbeslut som ett separat moment i den sista paragrafen i bestämmelsen.